

Karuküla Karts
OHVITSERIPOIG IVANUŠKA LOOD

Enne kooli laulsid mu plikad Oma. Nooremad koos kiigel, mõlemad Oma. Vanemaga reega tulime 13 km, ilus karge talvehommik, kus lõõritas. Keerasin hobuse kodu juures ringi, lasin pika tiiru metsas, aina lõõritas. Noorem nägi ema kõhust hunti. Päril oli naisele tulnud. Keskmise ema kõhust karu. Mõlemal pupillid nuka alt viskasid erkpunaseks. Loomusedki nende moodulised. Vanem oli seepeale kade - mis kostad, linnalaps. Linnas sündinud.

Koolis kadusid Oma laulud, tea kas hingeloomagi jäi

Ohvitseripoig Ivanuška Lood, mitte lugu. Parima austus oma laste, enese ja Ivanška suhtes on, kui loet ühe loo metsas kännu otsas, mere rannal kivikukil. Võtate põnni sülle ja laulate Päril Oma Lauluga endid vagusaks. Ja arvata on, et üsna suur hulk teie „oravaratta” elutoimetusi tunduvad päält seda, ühe tõeliselt tobeda jahmerdamisena.

Võtke või pokaal veini ja laske end lõdvaks, ikka üks lugu korraga. Üks lugu teie elust, üks lugu poiskese elust

Kui te ei leia nendeks kaemusteks aega, siis ärge kurtke ka elu raskuste üle ja ärge kurvastage kui ta teid ülekohtuselt kohtleb või et „üks igavene jama” on. Te ei austa ja usalda ennaski, miks siis teised (mitte ainult humanoidid) peavad seda tegema.

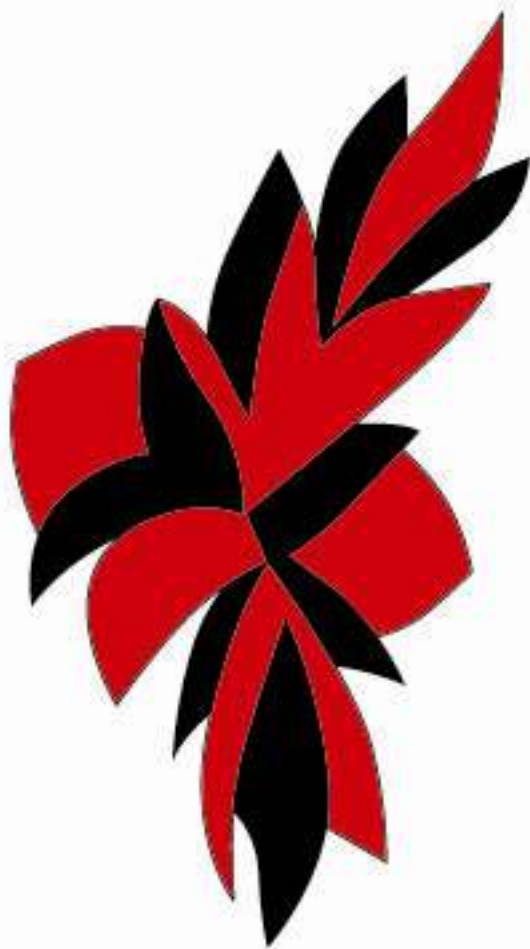
Selg sirgeks nagu Ivanuškale ta on. Ja sellises kaemuses sünnivad ka olukordadele õiged lahendused.

Aga kui te parinal neist lugudest üle lendate... nojah... nii elustki. Ja need pildid ja need luuleread, näitavad autori meelerahu ja tänulikkust õpetava ilmaelu vastu. Kõigi Teie vastu Suured Õpetajad (muidugi kivid ja kännud ka). Ah, et ma vahel kurja näoga ole, see aint tundub teile nii. Ma siis sihuke peegel ole.

Peeglite peegelduste peegeldused.

Bob Voyage!

Pisike poiss pakkus mulle pähkleid,
arahiis oli nende nimi,
sealt maalt on pärit ka halvaa.
Kirusin oma katkiseid hambaid,
jõin burdjukist airaagi.
Mul ei olnud algust.
Õhk väreles kuumusest,
kaamelite pikad rivid
kadusid kivikõrbe lõputusse.
Mina papli all ei leidnud neile nime.

Karuküla Karts
OHVITSERIPOIG IVANUŠKA
LOOD

Illustratsioonide autor
Rein Nedved
Raamatu väljaandmist on toetanud
MTÜ Parmu ökoküla
Trükiettevalmistus: Kirjastusselts Zeus
Autoriõigused
© Ants Luik, 2011
ISBN 978-9949-9127-2-8

Elu on kannatus.

Kannatusel on põhjus.

Ja ühel päeval polnud ühel dzambupuul ühtegi vilja ja ühel kasvas kaks vilja ja see, kelle puul kasvas kaks vilja sõi need ära ja üks jäi näljaseks ja hakkas toitu otsima ja nende lihtsameelses heaolus tekkis segadus.

Ja läksid nemad nunnadeks ja munkadeks. Nunnadest said Jessukese pruudid ja mungad kargasid ülemüüri naistesse või väänlesid himudest-kirgedest lõhestatult ja teisi tuleriidale saates ning kasvatades kuni till jalge vahel vanadusest kortsu tõmbus ja probleemid lahendas.

Nii minagi poisike istusin tol sumedal õhtul jõe veeres, päält seda kui õde-venda olid mulle selgeks teinud, et ma mitte nende perest ei old, vaid vene ohvitseri lats olevat. Tahtsin siis ennast vette uputada, et küll nad siis kahetsevad ja mina vaatan nende kahetsust päält. Ma nagu väega selgelt teadsin, et ma näen pärast uppumist, kuda nad mu surma kahetsevad.

Nii ma Kim-Lu'ga tuttavaks saingi.

Istus mu kõrvale ja koer Nakits istus kah mu kõrvale. Sest aast pääle tea ma väega selgesti, et ma mitte Jumala lats pole vaid vene ohvitseri poig. Nii mul need asjad selged juba väega põnni põlvest pääle ja kae suure kahjutundega kuidas tõised ümberringi siblivad ja ennast upitades valu ja vaeva käest pääsu otsivad ja elu võimsast voost kuigi kaldale pääseda üritavad ja dzambu mängu taas korrata tahavad. Et kui sa kah teed, siis ma kah tee. Nii enda rumalust teiste rumalusest sõltuvaks säädides, sest siis kui enda himud-kired pääkohal kokku lahvatavad, on hea teist süüdistada, et kui ta poleks säendne loll old, siis me tolle valmis oluks teind kah.

Mõistmine ei ole oluline, lohutus on oluline. Ja unustamine: Mida ei mäleta, seda pole old. Kuni, Ta on meite eest kannatanud ja võtnud me patud enda kanda. Oi jah.

I lugu

Muidu oli kallas rohune, aga Kim-Lu ees oli väike mullaplats. Nakits nügis mind ninaga. Ma sügasin ta kõrvu vahelt. Koer lamas paremal, Kim-Lu kükitas vasakul. Peoga silus ta mulla siledaks.

Koer oli hea, soe, karvane. Tuli ise, kui tuli. Ei old- tee seda, ära tee toda peni. Ise tuli, ise läks. Ja oma saba ei ajanud kah taga.

Platsike sai prügist puhtaks. Kim-Lu patsutas ta peopesaga siledaks. Mina seal lihtsalt istusin. Koer oli suur, soe. Jõgi voolas jalge ees rahusalt. Nakits tonksas mind jälle ninaga. Pajukepiga hakkas mees midagi sirgeldama. Käsi liikus kergelt. Siis tõusis ta püsti. Omaette lauldes tegi ringutavaid liigutusi. Laulmise aegu said kopsud tühjaks ja ta hingas pahinal jälle sisse. Mis seal vaadata. Aga Nakits tonksis mind kogu aeg ninaga, kui ma ei vaadanud. Siis istus Kim-Lu platsikese ette ja patsutas ta jälle väga hoolikalt tasaseks, ning hakkas joonistama. Kuu oli puie ladvust ülespoole kerkinud, nii et ma nägin vaega selgesti, mis ta tegi. Seal olin mina, kes nagu tantsis vähk sõrgapidi sõrme küljes rippumas. 10

Sama väike Ats hakkas jälle valutama. Kuda ta seal urus sõrme naksas. Pildil oli ta naljakas kah. Vähk oli pea sama suur kui mina.

Mina, minu – söök, saak. Nutikas sa või. Kangem, sa või. Oled-tahad. Vähki sööd hea-hea. Tantsu lööd hea-hea. Rumal aina hea-hea. Tark vahel paha-paha. Kim-Lu hakkas jälle laulma. Ma kah. Mõirgasin nii hullusti, et majas selja taga löid kõik tuled põlema. Seal elas mitu peret. Joosti välja, keegi sosistas kõrva, et ma olen küll nende perest. Ma ei mõistnud A-d ega B-d arvata. Aga ma vist olen ikka vene ohvitseri kadunud lats kogu elu old.11

II lugu

Olin esimest korda kinos. Istusin esimeses reas. Näidati mingit Vene filmi. Muud suurt ei mäleta, kui et siis toimus ratsaväe rünnak. Otse pääle. Hirmus kisa ja saablid kõrgel. Kohe löövad, kohe trambivad. Ja mul pole miskiga vastu hakata. Noh hakkasin siis kah kisama, et neil hirmus saaks, tõusin püsti ja trampisin jalgu. Aga nad tulid. Oi oli möll. Keegi sikutas. Ma vehkisin kätega ja röökisin heleda latsehäälega. Ole vakka, ole vakka. Nad tulevad ju, mis vahite. Siis võeti mind kaenlasse ja tassiti ukse taha. Vanake Hotabõts põgenes rongi eest, mind veeti vägisi minema. Ma peksin vastu saali ust ja lõugasin edasi. Siis tüdisin ja tatsusin vist kodu poole või kuhugi. Kuskil ma istusin ühele pool lagund müürile, selline paekivist ja lubja seguga. Nakits vaatas mulle alt otsa. Tagusin kandadega vastu müüri ja olin vihane. Kim-Lu istus kah natu edasi. Nakits üles ei pääsenud. Istus all ja vaatas meid. Kim-Lu oli püsti tõusnud ja kangutas ühte päälmist kivi ja tegi tolele tuule alla, ning see kukkus mütsatusega maha. Ma kah siis, ikka müts ja müts. Siis ta hakkas 12

vilepilli mängima ja nutma. Kogu selle maailma lammutan ära, koos nende lollidega, kes vastu hakata kah ei mõista. Kim-Lu muudkui mängis. Nakits istus kah jälle maas, muidu oli maha mütsatavaid kive sakutamas käinud. Kena viis oli – nukker ja igatsev. All oli päris suur hunnik kive. Üks kivi tõusis ja sobitus jälle müüri, teine langes mütsatades alla. Ikka üks müüri ja teine alla. Nakits oli kivilademele selja pööranud ja kraapis kõigi nelja jalaga nende pääle mulda. Siis tõstis jalga ja soristas nende pääle. Vaatas üle õla mulle otsa ja lonkis minema ronisin müüritiselt alla.

Kõik läksid kuhugi, eks ma läksin ka kuhugi.

Ara vakata kui on ütelda,
vaata ikka kui näidatakse,
rõõmutse lihtsa üle.
Üle maa üle vee
kolab viisike tasane.

Ära vakata kui on ütelda,
vaata ikka kui näidatakse,
rõõmutse lihtsa üle.
Üle maa üle vee
kõlab viisike tasane.15

III lugu

Ära tee niimoodi, tee niimoodi. Ma kirjutasin numbreid, üks seda moodi kui tegin. Kas sa ei mõista või ei taha. Ma üks omamoodi ja ta üks omamoodi nagu õigeks arvas. Ma ei arvanud midagi. Isa sai kurjaks. Ta vist kohe lõi mind. Eks ma tegin vastu koledat häält või oli valus ka. Ta midagi üks üritas. Poiss kooli minemas ja ei mõista numbreidki õieti teha. Sibi tuleb sinust – ja jättis mu rahule. Õel oli minust kahju ja luges Hiina muinasjutte. Säendane õhuke sinine raamat oli ja laulsime Suurest Peetrist ja Väikesest Peetrist ning nutsime mõlemad lahinal. Mul oli kena lapsepõli, keegi ei pand mind söömata silgu tunni kinni. No kuidas ma sain Isale seletada, et Kim-Lu tegi igatsugu imelikke krõnksusi ja ma tahtsi ka nii teha, aga ta keelas mul neid tegemast. Pintsli ei and vaid lasi Nakitsal nad kõik puruks järada. No vot kus nali. Mida tahad, seda ei saa, mida ei taha – sunnitakse. Aga silgu pütti üks ei pantud. Ja toast oli võimalik alati välja lipsata, ega siis keegi otsma ei hakanud. Üritati vast hulga. Ja kui ei üritanud, siis ilmusid ise kuskilt tasakesi nohisedes välja, muidu unustavad veel süüa andmata.16

IV lugu

Tol poisil olid alati valged karupüksid jalas ja pidas mind enda sõbraks vist. Kooli pargis oli tuletõrje veevõtu tiik ja seal juures mingi kõrge palkidest raketis. Me pöönutasime seal raketise all. Esimene kevad päike säras ja lämmitas. Liblikad hõljusid kenasti õhus. Ta hakkas üht taga ajama. Ma pole kedagi taht taga ajada, välja arvatud jalgpall, aga to polnud elus. Noh to liblik laperdas juba sääli tiigi kohal. Ta ukerdas teda püüda. Hoia raketisest kinni – eks ta üritas, aga sisse ta sulpsas kohe, et kadus vee alla. Kõige pealt tulid pinnale valged karupüksid. Naljakas oli. Ma hakkasin täiest rinnast ja hingest naerma. Ja siis turtsuv ja läkastav suu. Ja appi, appi. Mis appi, kui ma jää all olin, no august kukkusin, oli nii ilus alt kõik jää kumas, ei lastud ilu kaia, välja tiriti. Nii kui ta appi karjus, nii vee alla kadus. Mu naeru pääle tulid õpetajad jaole. Ja hakkasid kah naerma. Nii me seal naersime, et kõhud valusad. Aga to karupükstes poiss ei leidnud vee alt minkit ilu, vaid lõugas kui pöörane, rinnuni mudas. Nõnnamoodi, õpetajad ta sealt naerupisaraid pühkides välja tirisid. Mu'ga 17

ei osatud miskit päale hakata. Pärast poisi käest küsisin – mis tast veest sogaseks müttasid, siis pole ju midagi näha. Sai vihaseks. No direktor tahtis mind noomida aga hakkas hoopis naerma ja nii hullusti, et tõmbas tati hingekurku. Pärast me Nakitsaga möllasime, et pidi kah riided ära vahetama.

Ah et kus Kim-Lu oli, ju omad toimetused. Aga enne magama minemist mõtlesin ma Kim-Lu krõnksude pääle. Ta kohe maalis neid ja tegi elavaks ja siis nad liuglesid mu ümber nagu liblikad ja jääalune kuma oli nii kirgas.¹⁸

V lugu

No klaver. Valged-mustad klahvid ja pedaalid. Kui ma üksinda olin ja ta taha sain. Algul tuli igatsugust aga siis hakkas miski nagu juti pääle minema. Siis hakkasin kuulama ja kaema, et kui ma teen nii ja nii, siis ei taha ma taga lihtsalt mürisevat häält kuuldavale tuua, vaid hoopis. Mis sel hoopisel nimeks oli – viis vast, teema või. Tõmme klaveri manu oli tugev. Ma iks kaesin ka, et ema ei tule, muidu ajab ära. Ega iga kord ei tahtnud ka, õues oli huvitavam. Näiteks kui rästaste parv üle jõe lendas ja korruga sitale hakkas. Ma seisin kaldal ja ei saanud ei rätte junnikestki aga jõgi lausa kobrutas.

Tol päeval ma lausa kobrutasin klaveri perra. Või jah mis kõik välja tuli. Kim-Lu istus kah kaane pääl ja lõi käega pats ja pats takti ette, ning siis kui suur müristamine üle läks võttis vilepilli välja. Ega tast kirjutamine miski õige asi ei ole. Aga lõpuks oli säändne väsimatu tunne ja sõrmed ulatusid nagu kah kõikjale, et ei pand tähelegi kui õhtu kätte jõudis ja Ema lavale tuli –, „Kas sa Tõnu, teil täna ju proovi pole” – nägi mind ja kuulas hulga aega ja sõnas vaikselt – Kuule 19

ma olen sulle ju kogu aeg öelnud, ära lõhu pilli, ma panen ta nüüd lukku.- Aga mis sa siis nii kaua kuulasid ja mind Tõnuks pidasid – tahtsin öelda.

Mine sööma. – Me elasime rahvamajaga ühe katuse all. Kõht oli tühi jah. Muti jäi must vabanenud tooli pääle istuma ja tonksas kah aeg-ajalt klahve. Me sõime Kim-Lu'ga ära kõik mis potis oli ja siis läksime kuuri lakka unistama. Siis tuli naabri Helen kah sinna ja puges mulle kaissu. Ta oli soe, pehme ja lõhnas hästi. Jäin magama. Siis olin unes sihuke imelikult riides ja kummardasin lava pääl, kõik saal plaksutas hirmsasti. Ärkasin külma pääle ülesse. Naabriplika läinud ja Kim-Lu kah ja klaver oli lava pääl kah lukku pandud. Kim-Lu puhus kaane pääl vilepilli. Küll seda lukku sai muugitud. Lõpuks tegin ta katki. Aga mänguisu pold enam. Riielda ka ei saanud. Hommik oli kätte jõudnud ja vaja kooli minna, ning miski vabandus leida, miks tükid õppimata.

Kim-Lu oli kaanele krõnksustanud. Oleksid Motzardiks saanud – vai mis vaevane elu. Sul hea ema. Salier.20

Vahepala

Oh mis poisike vaevane, pole ei taevane, vaata kus naljake. Kuidas küll õpetaks, targaks teeks, andekaks. Meil on süsteemike, küll me tad proovime. Perse läks kuidagi, ega siis midagi, otsast peast uuesti. Sirge läeb sirgemaks, süsteemike jäigemaks – käib siis üks krõpsatus, katki ta kupatus.²¹

VI lugu

Niisugune püss noh. Ise seisad ühel pool nurka, näed ja lased ümber nurga, igasugu asju ümber. Mäe ümber ja. No seda seletamist kuidas ta ümber laseb oli hulga. Olime ühe künkapealse vana keldri leidnud ja kaevasime tühjaks, et koobast teha. Ilusti lepestikus ja sai igalt poolt ligi hiilida. Ja kui püss kah siis olime võitmatud. No kuda, keda võita – venkusid ja pätte noh, neid ju hulga. Kas te ei tea siis. Sellest me ei hoolinud, et mõni tema vainlane pold seda mu jaoks üldsegi, vaid kohe meeldis. Tal vast samamoodi. Tst- ta oli jutuvadast hoolimata miskit kuulnud, aga me polnud kokku leppinud kuidas sissetungi puhul käituda. Ta heitis süvendisse pikali. Ma kargasin välja ja heitsin mullahunniku taha. Nii me seal pikutasime. Aga kaua sa võid, ta roomas august mu manu, siis hakkasime tasakesi kaema ja sosistama, mida teha, sest püssi ju veel pold. Rakulkad ainult ja ei teadnud ju kah, kes, kus ja kui palju. Roomasime sutsu ikka koos, siis kummargil. No muidugi pold ümber ringi miskit ähvardavat. Siis lasime rakulkadega 22

märki. Hääd kummid olid, lüpsimasina udara otsa panemise kummist lõigatud. Mäha aig oli. Koorisime paar leppa ära ja tegime pasunad. Huulikuid ei mõist teha. Tõrtsutasime ise oma häälega ning leidsime, et vägevad said. Siis arvasime, et peaks sihukese suure tegema ja sinna koopa lähedale üles panema, et kui siis röögataks. Oh sa jutt kus nad siis plagavad. Naersime siis, sest mina kujutasin ette küll kuda nad kohe maailma otsa liduvad, mida ta kujutas, eks ta teadis ja naersime jälle. Väikesele Jaagule peaks kah ütleva. Ta võiks valvet pidada, noh sellele kellega ei saanud peitust mängida, sest ta pani peod silmade ette ja peitu ei roninud. Ei, tupp peab minema. Ta ütles tupp, ma koju. Siis ta läks. Ma jäin sutsu mullahunnikule istuma ja panin kah peod silmadele, et kui ma ei näe siis mind ka ei nähta. Aga mul oli tunne, et vist ikka nähakse küll, sest Jaaku ma ju nägin. Nii on enda vägevaks kujutamise asi kah, sest ma nägin päris lähedal mitut päris suurt jala jälge. Vastset.

Kim-Lu aitas mul pasunale huulikute teha ja krõnksutas, et ööseks peab likku panema, muidu kuivab ära. Ja mis tast vanast keldrist ikka 23

tuleb, ega me kartulid pole. Maja aseme kotuse pääl oli palju etem olla. Ja ära kooritud lepad veretasid.²⁴

VII lugu

Istusime kolmekesi müüritise pääl. Peep, ma ja Anni. Anni oli ilus tüdruk. Peebul jooksid ninast kaks tatioja, kui nad suu juurde jõudsid limpsas ta nad keelega ära. Küllast oli üks nais-terahvas oma lehma pulli manu toonud. Mutike urjutas meid laisalt ja köitis oma õhvakese puki vahele. Pukk to pärast, et ta päratu elukas lehmakesest ära ei sõtkuks. No oli üks jurakas, maa kohe oigas ta all, kui talitaja toki otsas, mis oli ninarõngast kinni, laudast välja tuli – Ma lase ta lahti kui te ära ei kao – Me hakkasime naerma – Ega ta lennata mõista – Aga müüri lahub ära – see võttis meid natu aredaks, sest eks me ole kuulnud küll hirmsaid pullilugusid, aga istusime vapralt edasi. Pull ei tahtki lehma karata. „Väsind“, ütles Peep, tal juba täna teine kord. Tallitaja jalutas ta'ga ümber lehma, kes inises vaid. Muidu oli mõuranud kodus mis hirmus – Miks need lehmad siis möllavad ja jauravad kui pulli tahavad-. Anni näitas mulle keelt, siputas jalgu ja kiljus heleda häälega, kui pull oma pika ja peenikese riistaga lehma selga kargas. Suts, suts ja oligi läbi. Talitaja viis ta lauta tagasi.²⁵

Anni küsis pärast, kas ma tüdrukuga musitanud olen. Me olime kahekesi sõstraid söömmas. Peepu pold. Ja andiski mulle. Oli sihuke põletav tunne. To päev rohkem musi ei saanud. Anni jooksis laginal naerdes minema. Mul olla väga loll nägu peas olnud. Pärast Anni kiusas mind kogu aeg ja Peep põrnitses ja ässitas, et lähme lauta pulli manu, et ma ei julge. Aga ma käisin ikka nende pool. Pulli man käisin üksinda ära kah, oli suur, soe ja nohises. Ja ülepea tüdrukud on lollid. Ja Kim-Lu oli kah selle asjaga väga nõus ja andis mulle igavese litaka, ma'i saanud arugi. Nii kiire oli. Siis tegi kaks tsõõri. Ühte seisin ma ja teise ta. Parajasti, et mu käsi ülatas temani. Aga pihta ma talle ei saanud. Nädal aega rahmeldasin kuni nõrkemiseni. Ringist välja ei tohtinud minna. Lõpuks oli meeleheide nii suur, et kargasin tsõõrist välja ja lõin talle jalaga vastu perset. Nagu vastu kivi. Suur varvas läks paiste. Luukasin Anni ja Peebu poole. Kus sa nii kaua olid – turtsus Anni. Nii algasid mu kannatuse aastad, mis kestavad siiani, olin siis teises klassis.

Oi jah ohkas Kim-Lu ka tegi, mu varbale kompressi.26

Kõige tähtsam, kõige tähtsam
On meil lentuk no a neiuke, a neiuke.
Patom.

Sääsed ei ole halvad,
Kärbsed ei kadedad.
Meie paneme neile nimesid.
Lambuke on häa, ei hakka
veristamisel vastu.

Sääsed ei ole halvad,
kärbsed ei kadedad.
Meie paneme neile nimesid.
Lambuke on hää, ei hakka
veristamisel vastu29

VIII lugu

Rahvamaja pargis ja karjamaal oli hirmjurakaid haabu. Ütel oli nii suur õõs sisse pehastunud, et me pea kuuekesi lähedalt ära mahtusime. Ja üte kõrge otsa tegime tõeste onni. Tol hakkasid oksad õite madalalt pääle, aga päris pikka redelit läks ikkagi tarvis. Oi säält oli lahe vaade. Lauad onni põranda tarbeks tõmbasime nõõriga ülesse. Seal tegime pläru ja mängisime kaarte. Ja Raivol oli binokkel ka.– Vaata, mis to teeb –Jõge möõda jalutas üks Isanda mees, pikkade kummisaabastega ja västar käes. Üte otsaga tõmbas kivi tagurpidi ja teisega raius. Võttis siis lutsupoisi västra otsast ära ja pistis kotti. Jõgi seal kivine ja meile munadeni. Me ausa ja õiglase mehe, üks üte käega kergitime kive ja kui kala, siis siuh näpud lõpuste taha. Enamus suuri läksid minema. Libedad raiped ja sõrmed väikesed. Aga to rõibe aina raius. Tigidaks tegi. Ma lähen helistan Maametsale – ja olingi ludinal puu otsast all ja rahvamajas telefoni taga ja Maamets tuli siva. Võõras mees sai trahvi ja püütud kaladest jäi kah ilma. Me saime ka kaks pirakat endale. Sõime kõhud pea 30

punni. No ja Maamets andis paki Aurorat kah ja mul tuli meelde kus vennal veinipudel peidus oli. Me nagu miski „Roheline Patrull“ kohe.

Noh aga „Aurora“ suits ja vein panid pea hirmsasti ringi käima ja puu otsast alla tulekuga oli päris tegemist, et Jüril jalg oksa peal vääratas. Kuis ta siiski redeli pääle kukkus ja kuigi moodi seda mööda ennast alla libistas. Nojah, aga redel prantsatas pealt teda maha kah. Ta meist kõige pisem. Oi kuis meil kuradid lendasid. Sidisime säääl alumise suure oksa pääl kolmekesi. Jüri seal all iks tõstis redeli üht otsa ja teist otsa. Ja me kaesime. Oi raisk kõrge iks, hulga meie keha pikkusi – No kümme meetrit tuleb ära – arvas Raivo. Me noogutasime. Redel oli küll pea kuus meetrit, aga kümme oli hulga mehisem öelda. Aga Lembit tasane mees juba oligi all. – No kuis oli – Ah – rahmas käega. Ja lonkas koos Jürgia minema. Me ei osanud Raivoga kah öelda, et ajage redel püsti. Läksin siis minagi mees, tõmbasin enne maapinda jalad konksu ja juba veeresin küliti, suts põrutas. Kuda Raivo alla sai, ma ei tea. Ei taht nagu uudistama jääda. Saime me, saab ta kah. Ei taht nagu hulga päivi üksteist näha. Ja västar jäi meil 31

kah tegemata. Õhtul läksin ajasin redeli kuidagi püsti, kerge kuivanud kuuselattest tehtud. Rai-vot puuotsas polnd ja küla lehmad kah koju viidud. Istusin hulga aega haavaõõnes. Suitsupakk oli minu kätte ununenud. Kim-Lu tuli ja viskas oksasületäie lõhest sisse, seal sai lõket teha küll, üleval oli muhu auk, suits läks kenasti välja. Ma popsutasin sigaretti, suits paha hakkas. Kim-Lu tegi säendse väikse ja valusa tule. Võttis vilepilli välja aga ma ei kuulnud midagi, jäin magama. Kui ma silmad lahti tegin, vaatasid lõhest mulle suured niisked silmad vastu. Nakits suits urises, hea oli ja uni tuli jälle. Pärast leidsin taskust suitsupaki kõrvalt ühe väikese pintsl.32

IX lugu

Istsi katekõisi seal kuivati müüritise pääl ja märkisime pisikestesse ploknotidesse mööduvate autode numbritähti. Ühte mis Tallinna poole läksivad ja teise mis Lenska poole. Tea kas spioonid olime või. Ta Vambola oli suur poiss käis juba linnas keskkoolis. Märkmikud olid ka säendsed väikesed ja isetehtud. Aga kui lihtsalt numbritähti kogus... nojah. Tähed näitasid ju väga hästi kätte masina omaniku päritolu. Sõjaväe omad ju ja... Peep ütles, et mis ma iks targutan.- Ma siin küll tervet päeva ei passi.- Ma ütle Vambolale – Sa ei taha kuudagi kellele ma võin sellest kõnelda. – Ega ei tahtnud küll.- Öösel passib ise või – itsitas Peep, nägi et mu'ga peab hästi läbi saama. Ega ta Kim-Lu'st teadnud.

Ära sõima pomi seisust

varsti ise oled pom – nagu mu esa laulis.

Aga kuivati oli, eriti sügisel vilja kuivatamise aeg üks mõnus kotus. Ja ema nah tal ükskõik kus ma olin, pääasi, et pille ei lõhu ja jalus ei tolgenda. Noh, et peenrad rohimata, sellepärast sai vend

sõimelda, ma panin hernekepid omamoodi ja tirisin kõik üles, mis mu meelest ilusad pold. Mis sa vene ohvitseri pojast iks tahad. Peep tahtis jälle täku mängu mängida, et ajame nokud kõvaks, hirnume ja üritame üksteisele selga ronida ja teine ei lase, lööb käte ja jalgadega vastu, aga pold ei huvitav ja ma läksin karstikoopaid uurima, et kui leiaks ühe päris, sihukesed käigud, igasugu asju unistasin. Ja ühe kiviseene otsa tahtsin kah pääseda, ükskord peaaegu õnnestus. Sääl oli üldse vahva, vaatad kaugelt lage sile loopäälne ja ükskord vupsti polegi sind. Kevadel suurveeaegu voolas säääl jõgi, aga suveks kolis maa alla ja need seened olid nagu mingid saared alles jäänd. Alt oli vesi neid rohkem kulutanud päält vähem. Ma seal siis käisi ja uurisi neid pragusi. Ja Kim-Lu oli ka, ega muud põldki, lage loopäälne oli. Ütest urkast kostis nagu kohinat, kuulasin eks maaalune jõgi, teisel pool teed tuli maapinnale, vana tee silla all istusin, kuulasin ja kaesin paekivi tükikesi kuhu teod kinni olid jäänud, muid loomakesi kah. Olin lugenud, et ütest merevaigu tükikesest oli sääsk leitud, oli sinna kinni jäänud kui ta vaik oli, vaik ju kleebib. Aga ega teod nii aeglased kah ei ole, 34

et lasevad kivi enda ümber tekkida või on. -Nad nii settivadki – kõrnksutas Kim-Lu. Ma ei pand seda tähele, sest mõte aeglastest tigudest oli toredam, kuda nad iks lähevad ja lähevad ja enam ei kohegi, kivi sees, nagu neitsid kirikumüüris. Kim-Lu hakkas naerma ja patsutas mind õlale. Järsku tõstse ta käe. Päril lähedal mängisid rebase pojad ja ülal kalda peal silkas närviliselt vana ise. Pojad mängisid ja vana seeris suu hiiri täis. Eks ta oli meid näinud ja ei teadnud, mida teha. Juurde ei julgenud tulla – mine sa inimest tea. Pojad hullasid ja siis nägi üks ema ja hakkas klähvima ning ta poole ukerdama. Me tõusime siis üles loo peale. Poigil vast kõhud tühjad, mul ka. Autod vurasid suurel teel. Aga rändrahnu peal pidi iks istuma ja märkmikku pidi iks numbreid kirjutama kah ja ma siis kirjut, mis pähe tuli. Vambola õhtul küsis, et kas terve kolonn oli – Ma, et mida – Neid välismaa autosid-. No jah, tulid vurinal ja vurinal. Et kuis Peep ei näind – See magas-. – Peep ütles, et ei ja ma, et norskasid kohe ja Vambola uskus mind, sest ikkagi välismaa autod ja asi põnevam. Kim-Lu näitas mulle pärast ühte tõesti ilusat kivi, kus oli üks päril eriline elukas kinni jäänud. Ja hää, et 35

Kim-Lu mind varukast sikutas kui ma välismaa autosi kirjeldasin, mul hakkasid just huvitavad mõtted tulema. Aga spiooni lollitasime ära, nii et Nõukogude võim sai veel mitukümmend aastat edasi õilmitseda. Oi jah.36

X lugu

Ja üks asi, mis Nõukogude võimul püsida lasi juhtus kah veel. Ma üks mängisin Vambola õe Heleniga. Aga mu kõrvu olid jõudnud venna pajatused naisterahvastega käitumisest. Ta must kuus aastat vanem. Et meile keeratakse taha, ega taht ju mõistmatu olla, kuidas ja mispärast. Eks suurte poiste värk on vägev asi. Nad joovad veini ja tõmbavad suitsu. Mullegi õpetas alla tõmbama, andis aga mööda kukalt kui ma niisama pahvida üritasin. Kuni ma ükskord suures vihas nūri lauanoa kõõgiukse sisse kinni viskasin, ta jõudis vaevu ukse kinni tõmmata, nuga vibreeris seal tükk aega. Suitsetamisega sai nii rahu majja, ta ehmatas üks hulga ära küll ja ma kah. Aga to tahakeeramise värk, to tundus suits mehisem tegu olevat. Nii me seal Heleni ja Jaaguga – noh kes end ära peita ei mõistnud, sääli kultuurimaja fuajees mängisime. Eks me olime ennegi paljalt old ja ta mu nokut uurinud. Tal oli selle paljalt olemise ja noku vastu kohe miski eriline huvi. Aga ta'ga see nii rohkem õe-venna värk, mitte nagu Anniga. Eks ta vast üks ilge pedo värk oli 37

ma kaheksa ja Helen seitse aastakest ilma peal ringi kakerdanud.

Ma sääl fuajees mõtli, et toda venna juttu võiks üks katsetada küll. Helenil seda nokut põld, aga pissi põld karvane, kui emaga saunas käisin siis suurtel naistel oli küll. No ja ma üks koguaeg säendene, et tahtsi üks kaia kuis asi töötab ja kas inimeste mõeldud ja öeldud mõtted ka rakendatavad om. Aga Jaak sunnik ei pand silmi no kuidagi, ei miski nipiga kinni ja tilpnes koguaeg sabas. Me tahtsime peldikusse asja järgi proovima minna. Lakas me lihtsalt tudisime teine-teise kaisus. No jah kui tulevad säendsed mõtted, et nüüd teeks ja vaataks, eks siis seerivad alati Jaagukesed jalus. Ise ei mõista, sind ka ei lase ja seletada mitte ära üritagi. Ma siis, et sitta sest Jaagust, et näh loomad ei häbene, ega peida, aga Helen, kes ikka et teki all ja salaja, et paneme Jaagu riidehoidu kinni ja ise lähme WC-sse, ma ütlesin peldikusse, ta WC-sse. Ma ei saanud aru, mis vahet seal on, aga ta ütles, et WC – pidi nagu peenem ja peldik sihuke prosta. Vastasin, kui nii siis nii, et lähme siis WC-sse. Pold sääl mudugi vett ega kedagi, naiste poole pääl sai istuda ainult ja meeste poole pääl pidi kükitama. Me 38

läksime naiste poole pääle. Ta kükitas mu ees ja ma kükitasin ta taga. Ja Jaak mõirgas juba. Ja ma seletasin iks, et nii kükitades ei tule midagi, et nii ainult situtakse. Siis tuli mu vennas ja päästis Jaagu valla. No ma enam ei kõnele to oli juba liiga loll värk, mis säääl edasi sündis. Ega vend taibanud suurt midagi. Aga Jaak kukkus Helenit tirima, ise märg ja nii ta siis Heleni pool paljalt kodu tiris. Vend pärast küsis, et kas Jaak tõmbas värava kinni. Ma noogutasin ja prahvatasin, et teite kuradite taha tõmbamise jutt on iks üks kuradi loll värk, ega ta pärast nuga mulle näkku naerda ei julgenud. Aga et ma pean veel kasuma. Panin riided selga ja läksin jõe äärde uitama.

Aga tagajärg sellele raskele kuritööle tuli siiski. Mu ühiskonna ohtlikuks tunnistamine, elemendiks või nii. Ma olla tahtnud Helenit vägistada ja kolmeaastase Jaagu valvsus päästis Nõukogude võimu ja õe süütuse, sest Vabola mulle enam märkmiku ei and. No ja küsimus võeti üles oktoobrilaste ja emade tasemel, no nüüd oleks internetti suratud. Vahet pole – tõesti. Aga ma iks plaanisin tuhandeid imperialistide autosid Lenska ja Tallinna vahele vura³⁹

ma panna. Ja ega ta internet pole kah muud kui Nõukogude võimu taassünd ja Jaagud on Pavlik Mozorovite Bill Gates'ide ristsugutised.

Sihukese mõtteviisi pärast olen ma igale ühiskonna korrale ohtlik. Ja mis vahet enne Moskva aeg, nüüd Brüsseli aeg, varsti Bejingi aeg. Aga tillid tõusevad ja rumalus on ürgpüsiv. Sest kõik võtavad oma hirmukese ja kukuvad sellega materdama. Aga ma vähemalt sain teada, et vanemaid kolleege tuleb väga suure ettevaatusega uskuda ja meil Kim-Lu'ga pole lootustki töötuks jääda.

Oi ja.

Need naised, need naised,
need naised kabareest.40

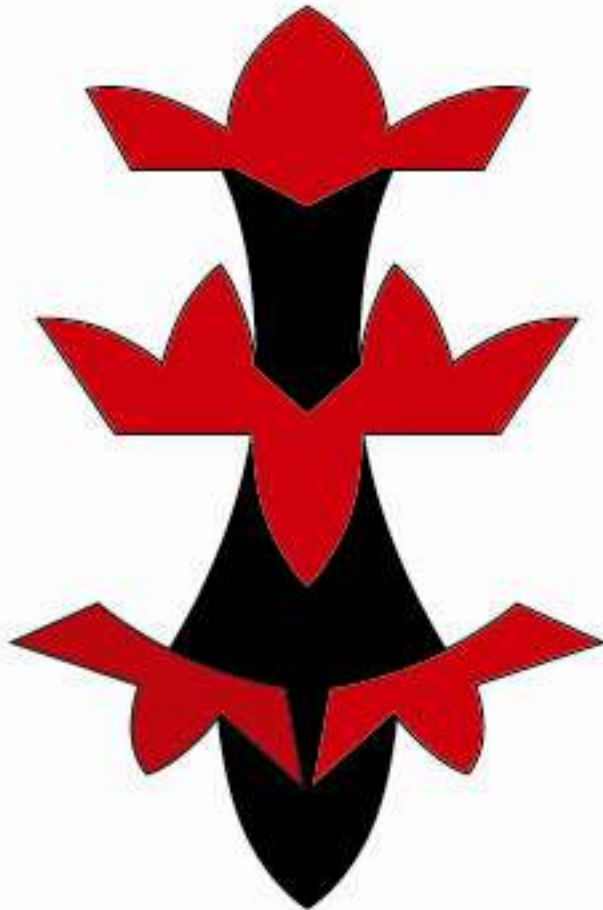
XI lugu

Hea raamat oli. Tahtsin hirmsasti lugeda ja kõik olid linna läinud. Sügavtalvine aeg ja ema käskis ahju kütta. Aga to puie toomine oli nii segav asjaolu, et ma üks lugesin ja lugesin, toppisin aga rõivid juurde kuni otsa lõpivad. No koolivormi üks ei pand. Hambad hakkasid plagisema. Siis mul tuli geniaalne idee, et läheks õige õue ja müttaks seal ringi. Sääl oli hulga kümem, aga rohkem ruumi liikuda. Poistest pold kedagi liikumas. Peebu siiski leidsin jõe veerest, ta üritas säääl vabavee servast jääd puruks lüüa, ma siis kah, kohe päris soe hakkas. Ja siis Peep kõneles, et alla jõge olla pardid kah vee pääl, ei lendavat ära ega midagi, et võiks proovida, ehk saab mõne kätte. Kätega või, no ei kätega ei saa ja kalamehe kummikuid kah pole. Läksime siis minu poole ja kuuris kurat, suusakepid. Otsad teravad. Odad, mis odad. Rakulka ega noolepüss ei kõlvanud, kumm külmast rabe. Noolepüssi ma ei tahtnudki. Tollega oli mul halb mälestus, tuvi küttemisest. Sain talle pihta aga mitte surmavalt. Ja siis pidin ta kuigi ja see kuigi pold enam üldse kena, et ma lõpuks huilgasin 41

nigu marupeni, tuvi süles ja pisarad lahmasid ja üleüldse tuvi raibe sinna ta vedelema jäi.

Aga parte, neid on ikka kütitud. Nii me siis sügavas lumes vabade vete poole ukerdasime. Olidki. Aga to lahvandus oli hulga laiem kui kepiga ulatus. No ma siis läksin ühele poole hirmutama ja Peep teisel pool tümitas ja siis Peep ja ma tümitasin. Olid külmast ja näljast õige oimetud säendsed. Pimedaks hakkas kiskuma aga meil oli kaheksa tükki koos kah. Peebul oli nõõri ja riputasime nad vööle. Ikka kohe õiged jahimehed. Nii ma siis koju läksin, hirmus kena tunne oli, et ema teeb pardipraadi. Ma iks kõva jahimees nüüd kohe. Toa tuled põlesid ja korsten tossas. Nii ma siis uksele ilmusin. Märjad olid rõivad kangeks tõmbunud ja krobisesid, aga pardid kõlksusid kenasti vööl. Ema iks tahtis hurjutama hakata, aga ma laotasin pardid ilusti ja tähtsal moel kõõgi põrandale. Emal ei tuld sõnagi suust välja, nii ta taburetile potsatas, vend kah vaatas suuri silmi toa uksest. Kuis nad siis ei teadnud, et ahju kütmine pole meeste töö. Meest töö on toidu koju toomine nagu isagi kui komandeeringust tuli. Ema tee pardipraadi. – Nad ju lõpnud – Ei and elusast peast kätte – Ah, ah, pane 42

verandale ja võta riided seljast, sa ju üleni märg – Pole häda midagi, mul päris soe-. Sättisin siis pardid verandale. Aga rõivad vajasid ülessulatamist, nii ma pidin ootama kuni pehmeks läksid, siis hakkas täiega külm. Noh aga kuuma tšaid ja süüa kah. Mõtlesin siis veel laisalt, küll homme praadi teeb. Aga keetis nad kõigi sulgiga Nakitsale, see oli kuskilt kondamast tagasi tulnud. Nii me Naktisaga ühed Kondajad olime. Ega meiga põld midagi pääle hakata. Säendene suutragi olemas, krõnksutas Kim-Lu.

Olin leplik ja istusin
vogusel moel.
Kkerjakaussi oli terake
putru siginud

Olin leplik ja istusin
vagusel moel.
Kerjakaussi oli terake
putru signud45

XII lugu

Rahvamaja oli suur vahvavärk ehitus, barakitüüpi ja sooja ei pidanud. Kõige olulisem, et köögist läks trepp suurele-suurele pööningule. Alati oli luuk lukus. Aga ükskord polnud. Raske luuk oli, plekiga ülelöödud, meil Peebuga andis tõsta. Pold säääl midagi, ainult tuvisitta. Pettunult kollasime säääl ringi, et kas või no midagigi ja midagi oligi üte sarika vahele pantud. Nahast padrunitasku ja padrunid sees. Tihedalt täis topitud. Nendega saab pauku teha. Otsisime, et kas püss on ka või, ei osanud leida või teda polnudki. To luugi kinnipanemine jällegine üks rist ja viletsus. Lõpuks lasime kukkuda, ise veeresime trepist alla, kui mürtsatus käis. Seda korda ellujäädud ja pauk tuli padrunist kätte saada. Läksime kuuri alla, panime üte padruni paku pääle ja kirve silmaga tongi materdama. Ja kui siis järsku käis mürtsak ning kuul pani mööda pae müüri viu-viu ja pliksak-plaksak. Vinge oli. Kuni üte puhul mul jalge vahelt jahe jutt läbi tuhises. Ah et pihtagi võib tulla. Ma ei tea kas Peep nägi või oli mu nägu järsku kole tõsiseks läinud aga pooleli me selle lusti jätsime. 46

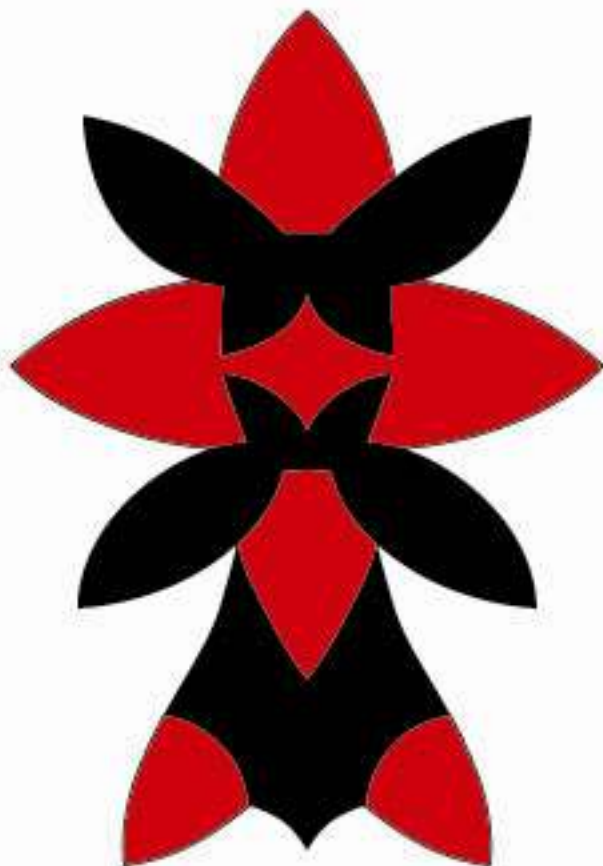

Oli säendene vara-kevadine aeg ja lumi vastset sulanud ja suurvesi alanenud. Kui jõe äärde jõudsime rippus padrunitasku mul näppe vahel. Vaatasime teist lolli näoga ja torkasin selle kiviaia õnarusse. Ega me Peebuga suurt midagi ei rääkinud. Surma silitus oli hingest üle käinud. Jõudsime üte pehme kotuse pääle, kui Peep järsku komistas ja ninali lendas, ma tulin tagant. Ja kaesin õkvalt Peebu jala-jälge. Sonkisin natu saapa ninaga. Mürsk kurat. Ja siis kätega mõlemad. Näe teine veel. Veel mitu oli. Vai kus need teevad jõmakaid kui lõkkesse panna ja ... aga ma oli to päiv hästi kaine meelega, ah ei hakka jantima, helistame Maametsale. Peep oli kah nõus, vast oleks kenam küll, saame veel ordeni ja puha ja mis see jõmakas ikka on. Paar päeva hiljem tuldiki sapöörid. Sügistorm oli mõned jõmakad haavad juurtega üles kiskinud ja sinna ühe alla tahtsid sapöörid mürsud lõhata, aga meid kamandati kaugele. Polnud teised nii suured, et miskit eraldi või nii. Aga me põnnid hiilisime ja imbusime iks kuigi ühe juure pusa taha. No tahtsime iks jõmakat kaia. Aga aega läks ja ma kõõritasin veere päält mäendses juureaugus nad mürsud on, sapöörid olid hää 47

hulga maad eemal. Ja siis ma nägin ohvitseri ja ta mind ja siis ma nägin kuidas tal silmad hirm suureks läksid ja siis ma nägin kuidas ta tuikudes meie poole tuli ja Jaagu sülle võttis ja siis me läksime kah talle järele, ega ta midagi ei kõnelenud, pani meid Rahvamaja ette maha ja hakkas üle kere värisema – Olge nüüd *dorogie sdes*. Me olimegi sdes kui jõmakas käis ja mullapilv taiva kerkis ja to juure sasi pilbasteks lendas. Just to sama, kus taga me luuritud olime. Teised läksid koju, aga me Peebuga käisime pärast vaatamas. Tea kuis pärast oleks arusaadud, kes kes oli, eks labidaga kokku ja...

Oli sihuke aig. Nakits oli kah meite manu tulnud. Peep läks koju või kuskile. Haava õõnesse tegin väikse lõkke, Nakits tõi ka mõned oksad. Kim-Lu tuli kahe sileda pajumalakaga, nii nagu mõõgad olid ja siis me vehklesime. Ta näitas ette ja ma tekse järgi. Aga to polnud hoopiski nii kui me poistega oma vahel. Me lihtsalt kemplesime, aga Kim`lul olid nii kiired löögid, et vahel vaevu oma malaka oma ihu ette jõudsin tõsta. – Mees mehe vastu, sinu elu tema elu. Põmm nime pole. Istusime lõkke veeres ja ta võttis vilepilli välja. Viis mida mängis oli kuidagi pidulik, et oli tahtmine kohe kellegagi minna, nii mees mehe vastu. Kim-Lu`ga läheks küll, kellega veel. 48

Peebuga võib-olla ka. Nakits pani oma suure pea mu põlvile.
Juba tuli vere valang.
Juba tuli tule palang,
taevas tuikas, maa tudises.
Võimas. Oi jah. Ajast aega võimas.
Ajast aega. Oi jah.

Laikunute jälgede kontuurid
ähmastuvad
madu roomab üle
kitseke kepsleb kõrvalt mööda

Lahkuvate jälgede kontuurid
ähmastuvad
madu roomab üle
kitseke kepsleb kõrvalt mööda51

XIII lugu

Kooli kohta on Ivanuška väga vakka. Tad nagu polekski old. Noh sääl iks pidi käima ka vist. No kui natukegi pingutaks. Ta pingutanuks, aga kui ta õpetaja käest midagi küsis, vastas to nii, et asi läks käes hoopis segaseks ja kui ta iks ei jätnud, siis käratati, et ära sega tundi või pandi märkus päevikusse, see oli õige punaseks kirjutatud. Aga oma hinded sai ta kuigi moodi kätte ja järgmisesse klassi ta läks. Mitte nagu Andres, kes neljandas neljandat aastat aga vanad mehedki pidasid taga nõu kui miskit mootorit oli tarvis putitada. Ega Ivanuškagi aru saand miks pidi ta seal käima, sest ainuke tore asi oli õhtul koju tulla, siis sai unistada kuda kõiki oma leiutistega õnnelikuks teeb, eriti õde. Aga kooliraamatust ei tulnud ühtegi alusmõtet, need tulid teistest raamatutest, sest raamatukogu uksele hakkas ta lausa värisema, no kõik oleks võtt ja lugend. Lasteraamatuid nagu ei tahtnud. Muinasjutte, aga neid oli vähe. Ta vaene lollike tahtis mõista, aga koolis pidi kõiksugust pähe õppima ja rivis käima.⁵²

Ta ühes suures majas linnas oli, nii eksis ära, et lõpuks oli ühes kuntrikus, mille uks ei tulnud enam lahti. No säel ta siis istus ja unistas, aga pimedas istudes polnud nii hää kui käies, et jäi hoopis magama. Nii ta leiti, hakati pärima, kes ja kust ja miks ja oh sa vaeseke ja üks tädi tegi taskurätiku oma tatiga kokku ja pühkis ta nägu ja see tatt haises. Ja püüdis üks küsida kuis välja saab. Aga ei kuuld teda keegi. Ning ta jooksis lihtsalt minema, kõik kaagutades järgi, päris häda. Teed ei juhatanud aga lahti ei lase. Kuni Kim-Lu talle viipas ja ta üte laua alla peitu sai. Seal ta on, seal ta on jooksid tädid lauast mööda, siis läksid nad Kim-Lu'ga majast välja ja küsisid, enne ütlesid üks tere, et kuis saab bussijaama. Öeldi, et sõida trammiga. Tol ajal olid Ivanuška õnneks konduktorid ja to ta käest küsiski, et kuhu sa poiss sõidad, et miks välja ei lähe ja siis juhatati ta bussijaama peatuses maha ja nii ta küsis. Ja koju jõudis. No pingutaks ta ometigi, tea mida, püksirihma või. Kim-Lu'l põld püksirihma, aga teadis igasugu asjasi ja neid mida vaja. Ja mida sa nende viitega üks pääle hakkad, kui ei mõista, sest viiesed plikad olid pidevalt hädas. Nad oleks sinna suurde majja kinni jalu53

tama jäänudki. Ei ära joost ega teed küsinud. Ja neile oli Kafka „Loss“ hea raamat, paras neh, las laiavad ja virisevad.

Vai nagu Kalevi Liivalgi, eksisid männinoorendikku, õpetaja iks lähme siit, ma et võltsi lähete, siis tüdinesin Nakitsaga ära ja läksime koju, no ei kuula. No olid tuiand sääl järgmise päeva lõunani. Ma sain pärast sõimata, et miks abi ei toonud. Ja et kui hirmus ja külme neil öösel oli. Tea mul oli teki all soe ja kõht täis. Ma siis iks küsisin, et miks te mu'ga kaasa ei tuld. Õpetaja ei olla lubanud. Ja õpetaja kah, et kord peab ikka olema. Oi jah.

Otsejoones. Jaromiri
läksin ma kui mööda nõöri
usud sa vöi ära usu
kohale ma jõudsin õhtuks.54

XIV lugu

Nüüd ta oli siis jälle uues koolis. Ema leidis, et esaga koos elada ei saa ja tiris mind kõik see aig üten, üks pool aastat ja kool. Tea mis ta ise nii ringi leegas. Uus poiss ja pold ei vagune. Ütel päeval tuli neid ütlemisi õige hulga. Aga direktori Isand ei hakanud põhjust pärima. Andis poistele poksikindad kätte ja poehali. Mul kolm jõmikat järjekorras. Esimene jooksis paari löögi pääle minema. Kinnastega pold ei harjunud, nendega pidi lööma, ei taht õieti ja Kim-Lu oli palju huvitavamaid asju õpetanud. Aga mis teed, kui lüüa siis lüüa. Teine oli väega vinske vend. Tümitasin teda õige hoolega, ikka oli püsti ja kui kukkuski, raputas natu pead, aga armu ei palunud, ma hakkasin kohe tõega väsima. Tuli, mats, vaarus eemale, tuli mats. Lõpuks jäi lolli näoga istuma, ei tuld enam. Ma kah istusin. Kuni poiste hulgast tõugati veel üks välja. See pani kohe midagi ütlemata mulle vastu molu. Mis tahad – küsisin ja sain veel. No siis ma vist taipasin ja ajasin ennast püsti, sain veel mitu korda, siis läks lahti. Mina ei mäleta suurt midagi. Aga direktor oli mu ta pealt ära 55

tõstnud ja enam pärast seda poksikindaid ei jaganud. Direktorit ma kah koolis ei näind rohkem. Ega mu'ga ka keegi eriti tegemist ei teinud. Pidin seal internaadis elama aga ka seal hoiti must eemale. Kuni Taavi mu'ga nagu sõbraks sai aga väheke imelikul moel nagu kehv peni, kes koguaeg saba liputab ja kõike kasu peale teeb. Tolle vinske poisiga püüdsin ma ise nagu sõbraks saada, aga ta hoidis eemale. Ükskord käisin mitu päeva ta kannul ja üritasin. Ta ei tulnud pärast nädal aega kooli. Ja siis tuli ta ema ja sõimas mind kõigi kuuldes mõrtsukaks ja miskit moodi veel, et jätku ma järele, muidu pannakse mind Puiatusse. Ei lasknud mul kuigi seletada. Pärast seda ütles Taavi, et paneme nad maksu alla. Ma'i saanud aru, mis maksu alla. Noh, et ta küsib neilt raha ja kui nad ei anna siis tulen ma ja tümitan neid. Ja nagu takjas, et kui ma nõus ei ole, küll ta suur vend siis mu läbi peksab. Aga mul oli koguaeg meeles kuidas to visa poiss must eemale hoidis, hirmunult, kui ma järgi käisin ja kordasin, et ärgu kartku. Kõik jooksid hirmunult üksteise eest, ema isa eest...

Ja kui Taavi jälle oma lolli hirmutamise jutuga tuli, siis kui ma mõistusele tulin, roomas 56

Taavi niutsudes voodi alla. Ja siis tuli ta oma suure vennaga ja ma läksin eest ära – tüdinud olin ja siis nad tulid veel ja veel, kuni ma enam ei läind. Seisin lihtsalt ja ta lõi kogu aeg mööda, ikka mööda ja mööda. Mina seisin tüdind ja tülpind. Ja siis ta läks lihtsalt minema. Ja mina ütlesin emale. Enam ma su'ga koos ei ela ja kooli ei lähe. Ja siis me läksime Kim-Lu'ga rändama. Nakits oli kah mu üles leidnud. Imelik, et keegi ei küsinud, kes sa sihuke poiss oled. Anti taludest süüa ja Nakitsale kah. Ja heinaküünid olid veel olemas, säääl sai ööd olla, suur kevad käes ja suvi tulemas. Harjutasime Kim-Lu'ga usinalt. Ja kui ma siis ükskord raiesmiku pääle hüplesin ja vehklesin ja laulsin. Nägin, et üks mees istub kännu pääl, tõmbab suitsu ja Kim-Lu noogutas. Istusin ta kõrvale tõse kännu pääle. Ja siis me kõnelesime. Ja lõpuks ütles ta: „Tule istu nüüd vankrile“. Ta viis mu ema poole. Nad hulga aega pajatasid omavahel. Siis me läksime Kalju poole. Parasmäe kungingaks teda kutsuti.⁵⁷

XV lugu

Ta oli üks neist viimastest suurtest hobuseparisnikest enne kui masinad lõplikult tulid. Tal oli tõeline talu: 5 lehma, lambad, sead, 4 hobust – pidevalt. Ravis ja õpetas neid kellega tõsed hakkama ei saanud. Sohvoosi ametilt oli ta pullilauda karjak. Sõi pekki ja jõi puskarit. Nägu punetas ja jutt oli lai. Ja et ta meie kadede rahva seas oskas õigeks jääda. Kui ta poe juurde läks hakkasid meeste näod piduootuses särama. Sina kõnn – löödi vaesel mehel tengelpungaga nina paiste ja tehti pudel viina. Tema oli peremees ja vend oli peenike ja pillimees . Ema seisusest täädlik taluperenaine ja külje soenda tõeliselt soe, naerul ja halastav. Vene korra lõpuni oldi veel maarahvas – Moskval pekki vaja.

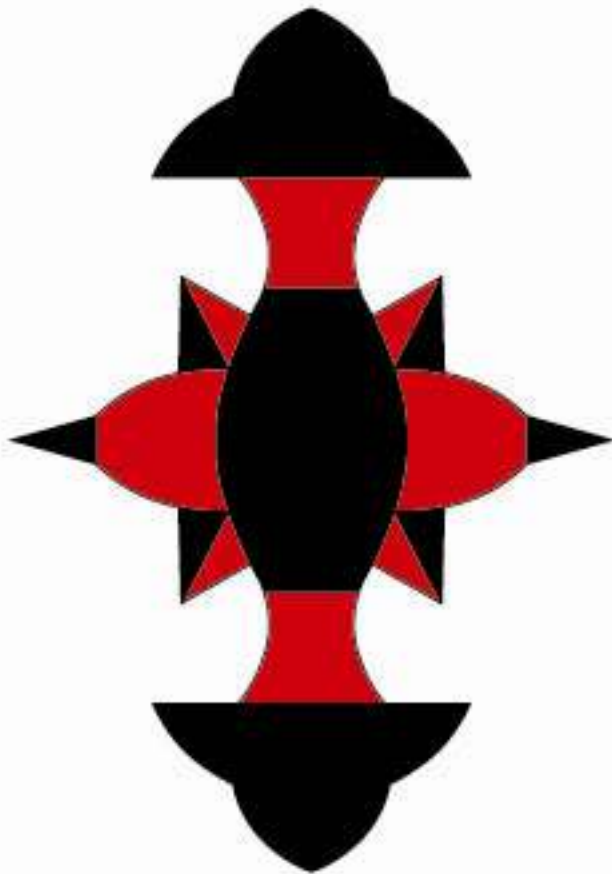
Külvi tettu, heinatöö tulemas, siis oli Taneli pargi avamine. Siis mina poiss pidi hoostega hakkama saama. Ja nii kestis to möll ja trall, kuked olid purjus ja sead sõid praagad, ning meskitki anti, taarusid sulus ja nohisesid magada. Kõik olid purjus välja arvatud hobused ja lehmad – lehmad lüpsis Kati ja sõidutäkuga pidin ma ainuke kaine poes käima – naistele 58

magusat viina, lastele kommi ja präänikut, meestele suitsu. Sõidu hobune üks algul tantsis ja niheles, tundis, et latse käsi. Aga mul Nakits abiks, istus Miira ette ja kui kihv paljaks läks ja turjakarvad kerkisid siis täkutükk jõllas küll aga rinda ei punnitanud ja seisis kud stök. Algul kui päitstega tulin mindi kopli viimasesse soppi, aga Nakits tõi ta rahusalt välja ja paari päeva pärast tuldi ise ja lasti pää alla, et ma saaks päitsed rahusalt pähe panda, niisama rangidega kah, sest üks ma tõi nosimist üten. Ja sõit oli vai vai – saba sirge ja rind lai ees, ega jalad maad puutunud aga iga ohjatõmbe pääle reageeris, tuul vilises kõrvus, aga Nakits aina suur juht ja õpetaja, et poetreppi tuldi millimeetri päält – prusati et anna klirisesid ja rahvas tegi uih ja aih, siis vupsasin ma murumuna ja viisin ta lasipuu külge. Lõin raha letti ning piuksatasin „kõige eest“ noh müüja teadis isegi, ega mul passind tal seletust anda. Ja selle väe ja võimu kõrval mida üks täkk kujutas oleks onu Joosep kah murumuna old. Ja siis kui ma õhtuti kõigi neljaga mööda ilma uitasin ja ujumas käisin. Miira see täkutükk pani koos mu’ga üks mauh jõkke, ruunakesed tulid rahusalt, mära proovis 59

iks üte kabja ja tõese kabjaga ja poosetas nagu naesed ikka ja siis kui vajus, nii et jõgi tühi, täielt jalalt ja kogu kergega. Pidu hakkas maha käima, aga ma ratsuti hommikuti kah ujuma. Nii et üts kord, võttis hommukul meid vastu kole röökimine – Kuradi hobusevargad, ma teid rõipeid maha lasen. Poiss kurat sa kah põõnad – ja kui ma siis parki sisse pöörasin täie tinna ja galopiga ja Nakits kah iks – mauh, mauh – tõsise bassi häälega. No pröökamine jäi kohe plaksti pooleli, kui ma maja ette tuiskasin. Sügas siis meid kaies kõhtu ja tegi ah, ah. Naisterahvas tõi õunapuude alla eine lauale ja ma hüppasin Miira seljast ning jätsin hobused samma värsket nosima. Edimene hääl oli krööksatus, siis kõhiti kurk puhtaks – Noh tule lauda – kohvi juues ja pääparandust võttes – Sa nüüd hobesed päris enda omaks teind, to Miira seia, ma pea ta'ga nüüd ära leppima. Nii me seal siis suve alguses, puie all, Miira ja Nakitsaga einet võtsime.

Lähme no kaeme kuis pullikesed elavad, Peeter suts laisk miis, aga eks tal old kah nosu umbes. Seisis lauda ukse pääl siis, seisis ja seisis nagu miskit oleks viltu, kuigi pullikese rahuliselt inisesid vaid ja ootasid välja laskmist. Noh 60

Peeter hoidis neid igaks juhuks sees, ei viitsinud aida parandada. Aga ma olin pand uued postid rapetunude kõrvale.- Kurat võhru on kadunud. Issa ristike, mis see peaks küll tähendama. – Ei saand ma ju öelda, et Kim-Lu nad ära viis ja Lenska poole teele saatis. Nad said ise kah aru, et nad Maarahva seas võõrad olid. Linnaloomad ju. Kui nad säääl linnas ülbeks lähevad peavad katku ja muud karistused valla päästma. „Laseme nad nüüd karjamaale.” – sõnasin.-Võhru või ptüi kurat, aid terve või – jah – noh sa siis seuke kellele ei peagi käsku andma .– Tahad valla saia, käsuta – tahtsin lisada. Aga Kim-Lu sikutas varukast, ära sa mu’st kõnele. Ütega proovisi, siis see kes to, mis to, et oled usklik või – kui olin seletanud, et kes võib kirjelda pilvede kulgu – janti kui palju oi jah.

Varjudest vaevatud maal
õhetavapõskne neiu
mees kummardus ta poole
ja patud said lunastuse

Varjudest vaevatud maal
õhetavapõskne neiu
mees kummardus ta üle
ja patud said lunastuse63

XVI lugu

Ta peat nüüt kõik uuesti alustama. Pekstu on teda hullusti moodi ja arutult, kardab ka kõike. Aga suur süda on tal, suur süda. Ikka usaldas ja usaldas. Nüüt peab kõik algusest pääle. Ära talle midagi anna, las palub ja määratseb, siin toki otsas. Noh nädal lät ta'ga vast ära. Ärgu sul süda haledaks mingi, las läeb nõrgaks nagu varsake, kõik algusest ja me enam ei peta. Noh loodame, tal suur süda, et tolle pääle veel vastu hakata mõistab. Oi ilus on ta küll, aga mis teed lolle kätte sattus.

Nii ta säääl noti pääl iste pudel jalge ees ja hobene igavese jämeda keti otsas. Miira ja Toku vahel me ta tõime. Korralike inimeste käest. Korraliku ne ommavagi kõikse hullima. Mitte nagu Peeter ise jõi, hobene jõi aga tõne-teist ei jätnud. Kord ostis poe leibadest puhtaks ja kaes siis kurva näoga raha kotti – Näh sakusmenti nüüd hulga aga mida me Siiriga alla võtame. Kõik hakkasid naerma tegid talle igaüks soru ja võtsid vankrist pätsi või kaks. Pätse jäi hulga ja sorusi sai kah hulga. Nii et poes pold see päiv enam kumbagi – ei viina, ei leiba. Aga Siiriga 64

nad kodu jõudsid, kõik kes teel vastu tulid said lõuatäie ja leivatüki. Aga säääl olid korralikud inimesed ja ajasid hobese hulliks. Oma hirmud tahtsid hobesesse taguda. Miira ja Toku vahel tõime nad kah pärast hulk aega närvilised.

Viisin talle vett. Edimene päiv peksis kõik ämbrid lössi. Tõne päiv jõi juba isuga – Tahad endale – noogutasin – homme anna talle natu kaeru, ära peost anna, võib hambad sisse lüüa, näe Miirale löi. Täkkude asi, aga eks näe su hobu... ära vägisi midagi tee, liiga vara, haledast südamest võid kõik untsu ajada. Tal peab nälg kõik vana valu meelest ära uhtuma. Hää, et nad munade kallale ei läinud. Noor veel ehk saab asja. Nii ma säääl askeldi ja harjut taad endaga ja Nakits ka. Õunik saarlane, tahnid sees, rind lai ja kael jämme ja samm nigu lendaks. Nädala lõpuks võttis peost, niitsin heina kah ette. Kondid vällan, siis tal juba olid. Kui ma käe seljale panin, vabises üleni aga ei muud. Sadulat nähes jättis söögi kõik sinna paika taganes ja jõllitas. Kõik mu liigutused pidid olema aeglased ja jutt rahulik. Kalju kaes – Noor oled, kärsitum aga vast enam märatsema ei hakka, aga ära tad iks välla lase... nii pea. Aga tõse nädala lõpuks ma'i 65

saanud. Kuis pani nigu tuisk. Me Kim-Lu ja Nakitsaga läksime kurvastusest suure kivi pääle. Istusime säääl ja laulsime, et Juhkam teaks tulla. Ja säääl ta siis juba hirnahti. Me kargasime kivilt alla ja kuis ta siis hakkas pääd mu vastu hõõruma ja ajas ennast taga jalgele aga ei raiunud vaid kõndis, lauda juurde tuli mu järel, tonksas vaid aeg-ajalt pääga. Sadulat nähes läks kaugemale, aga tuli üks lõpuks juurde, värises ise aga lasi ise ilusti selga panna ja päitsed pähe. Mul kah jalad tegid tuta tuta. Ma omaette vandusin oma lolli halemeelsust, aga selga ma sain. Ega sel ööl magada ei saanud. Juhkam läks ja Nakits juhtis. Nii meid Kalju sääält heinarõugu mant oli leidnud ja mulle teki pääle visanud.

Pärast küsis mu käest. Mes Anni ja Anni ega kõike ilust kah korraga saa, noh seda korda läks õnneks, suur süda on Juhkamil ja õiges kohas. Aga su Nakitsale peaks küll ühe hää pruudi kaema.⁶⁶

XVII lugu

Ilus sügise pühapäev oli. Kirgas selge ja värviline. Leevakott oli ütөл pool ja kaerakott tõsel pool sadulat ees. Nii me hommikul vara teele kolmekesi läksime. Juhkam ei kart mu'ga ei autosi ega vanakuradit vanaema kah. Kim-Lu suksuti eesliga kah meite taga. Lausa lust. Kalju oli suure lambanahkse kasuka kah sadula taha rulli sidunud – mine tea läheb tarvis. Mära tükk õõtsus kah meitega üten. Lasime kerget traavi. Juhkam traaviaigu vaid õõtsus veidi, ei hüpnud ega väsitnud selga.

Peep tuli väravas vasta, Juhhei kust sa üle pika ao, silitas Juhkami nina, to naksas teda õrnalt – kus Anni on – Tuligi kilgates. Peep hakkas nohisema. Juhkam tõusis äkisti tagujalgele ja kõndse heledalt korsates. Rahustasin ta patsutades maha. Aga üks kõõritas Anni poole, rahutult külitati tantsiskledes. – Oi kui ilus, Issand – mis ta sul nii metsik on – Ta ei tunnista päält minu kedagi – Ma toon tüki suhkrut, siis tunnistab mind kah – Noh juba silkaski tare poole – Nüüd viid Anni minema või – Ma hüppasin ruttu Juhkami seljast maha ja jooksin Annile 67

vastu – Ära palun ise – Aga ma tahan – Lähme ratsutame veidi, näh tõne hobune on sulle – See paat või – Noh kannata natuke – Noh olgu, ainult pool päeva – Ja tule no omaga Peep – Ei tule, ei tule ma teiega. Siis me läksime Anniga. Tema nuias kõik see aeg Juhkamit. Ma seleti küll määndene jant ja vaev ta'ga oli, mäendsete hulle käes ta enne oli, et lase harineb enne, ta kardab naisi, on sihuke suure südame ja pika meelega ja jube tark – Noh mis tal naistest – Ei tahagi kohe kõnelda, ega mõista kah – Sa mind kah pelgad või, vot see on tore, ma olen sihuke hirmus nõid jah ja Juhkami meelitan kah sult ära – ja kus siis pani galoppi, ma ei teandki, et tal märatükil säendne särts võis sees olla. Aga või neist naistest aru saab – patsutas Kalju küljesoendaja kannikat, kuni see talle itsitades sulle potsatas.

Huilates ja lõkerdades me säääl nüüd ükstõist taga ajasime, kuni ta mul ennast kinni püüda lasi, aga üks vähkres ja siples ja tagus mind rusikatega. Siis laotasime kasuka maale ja võtsime pruukosti. Anni üks võttis ampsu siit ja ampsu sääält ning muudkui siristas. Ma nagu suigatasin – hää oli, taevas nii selge ja sinine. Hobused 68

nosisid seal samas lähedal. Hää oli, nii hea. Appi – vaikselt – aidake. Kõhe oli, sügis ikkagi. Saand ei arugi. Mis aidake? Siis korskas Juhkam tumedalt. Ma kargasin püsti. Juhkam kõigi nelja jalaga Anni kohal. Nakits üritas ta'd tagasi hoida, tegi rahustavalt – Mauh, mauh. Juhkami silmad olid pöörased. Ma seisin ta ette ja hakkasin silitama. Anni roomas ta alt tasakesi välja. Potsatas siis kasuka pääle pepuli ja hakkas suure häälega ulguma – Tapa ta raibe maha, tapa raibe maha, kui sa minust hoolid, löö maha. Kargasin Juhkamile selga, et las Anni rahuneb ja Juhkam ka. Kui ma tagasi tulin. Polnud Annit enam, kiri oli – Ma ei taha sind enam kunagi näha, ega sinu lolli hobust. Panin siis asjad kokku ja Juhkamile sadula selga. Sinihämarus ümber. Kim-Lu krõnksutas – Aa kasukas selga. Mära oli Anni kaasa võt. Tähed eredalt taevas siramas. Juhkam oli kuidagi hirm õnneliku moega. Oli kena kodusõit. Kalju naeris mu loo pääle, nii et pisarad silmis. Ja küljesoendajalt sain kah põse pääle musu. Nüüd pead üks märale järele minema – ja hakkasid jälle naerma. Oi jah.⁶⁹

XVIII lugu

Pole meil ju teda vastu talve tarvis – Ei nüüd sa pead kohe kindlasti minema, kohe obesatelnõi – kõik sättis ise, vaat et tõstab Juhkami selga kah. Nakits tiris kah jope varukast ning Juhkam tegi tantsusamme ja irvitas hambad laiali. Noh kurat. Ei ma teda juhtinud, lasin valjed kaelale, mõtlesin ehk tiirutame niisama, aga kus sa sellega ja taevas aina tilkus ja tilkus. Hall vinge, vastik. Juhkam lasi reibast traavi, siis üte korruga kus pani galoppis minema, jeeli-jeeli sain valjed pihku ja jalad jalusesse ja Nakits nagu kutsikas kilkas ja hullas ise kõrval. Juhkam hii-ii ja Nakits kilas kui hagiijas. Kõik lolliks läind, kõik lolliks läind ja ma nagu kah hakkasin lolliks minema. Tuul peksis vihma vastu nägu. Ja lõpuks panime Kim-Lu'ga šoti sõjalaulu kah, nii et pilved hakkasid rebenema. Nii tee kulus ja aeg kulges. Kuni Juhkam kargas üle kraavi, võsast läbi, tea kuis ma tal elusast pääst seljas püsisin. Kus läks hele ja hale kiljumine lahti – ja juba Juhkam oli märatüki külje all, kenitles ja kepsutas ja hirnat, kui trompet, see tervitas kah nii rahuloleva häälega, selgas miski inimese 70

moodi mütsak. Ja nii nad Nakitsaga hakkasid Mära enda ees ajama. Ja Juhkam hirnat sellele inimese hunnikule kah õrnalt kõrva, aga to ei liigahtanud kah Kim-Lu lasi sõjalaulu edasi, aga ma viskasin tolele hunnikule kasuka pääle ja hakkasi et

Oi ubina,oi õunapuud
nende lõhna täis kõik talvekuud.
kuis kõrmpsuivad kenasti hamba all
keset talve kui külm on nii kange ja karm
kuust kilgendab lumi kus hullame me
lõukas teeme siis tule ülesse.

Lenska Tallinna maanteest panime üle, et autod kahes lehes. See riidekülm hakkas kah nagu elama – Köh, äh, oh – siis ohkas sügavalt ja õndsalt – Kuhu sa mind viid – Ma ei vii kohegi, loomad on lolliks läind – Sa poleks tuldkki – Ega oleks jah -, siis vihaselt – Ah sa poleks tuldkki – Nad ju tõid, kus ma pääsesin – Võtsid vangi või – Juhkam ja Nakits ja Kalju ja Kati, maha tahtsid lüüa ja ära süüa – rõkkasin läbi naeru. Siis tuli kasuka alt päänupp välja – Ja siis tulid sa ja röövisid mu ära. Ah ma olen nüüd 71

ära röövitud – ja vups oli ta mu ees Juhkami seljas ja ta kuradi tuim tükk ei võpatandki, ning mära tõstis maha libisenud kasuka hammastega mu käe ulatusse, me sinna peitu jäimegi – Noh kurat keski sealt onnist kah ronib või, olgu teil sunnikuil hobesest kahju. No ma toon püssa, vaadan mis pätid mul õues kooserdavad.

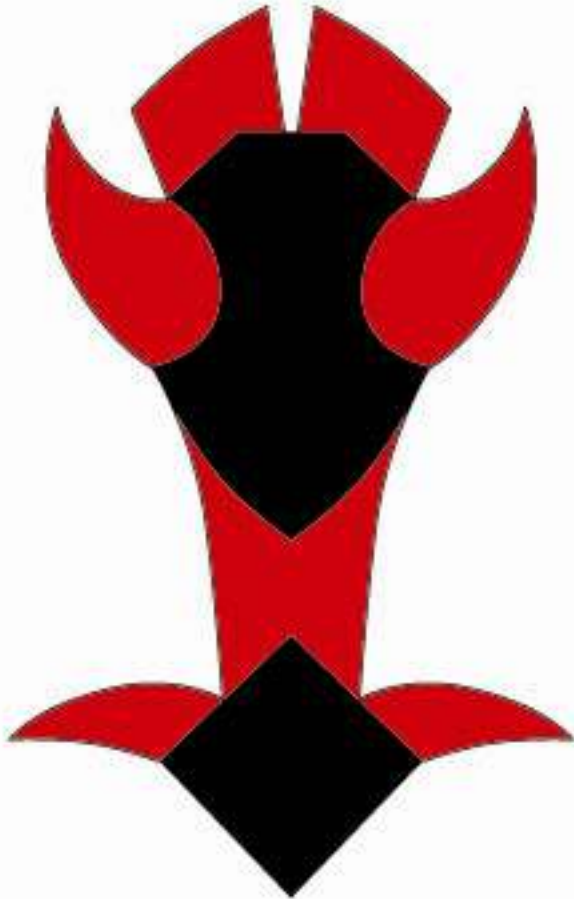
Ja vupsaki Anni õuele, ta üldse säende vupsaja tüüp. Ma siis noh, ei nojah, häbi ja kahju, et ta kasuka all sussumine nii järsult ära lõppes. Ja kus siis läks sõjakisa lahti ja kiljumine ja kriiskamine. Ma ehmatin kohe virgeks, et kavatseb kogu elu säendne olla või.

Kuradi Kalju, kuradi Kalju, kust sa tole välja koukisid – no sama ilus kui Annigi, saba plehus ja säääl kebjalt keniteli ümber Anni ringiteli. To istus nüüd poriloigus maas ja nuttis, et ma mõtli näe kuis lombi kokku vesistanud, siis tõstis Kati ta ülesse ja viis tarre. Vana mära ohkas ja Kalju pobises – Poisike ka jõud naid tulesädemeid karmanis kanda, oled iks nii sitke vend ja julge, ei teand siis – oodatagi, ah et kus sain, noh Juhkam surikas nuuskis välja, et tal ei passi säendse emalaeva kõrval sõita – ise silitas vana mära ja puhus talle sõõrmeisse 72

– Noh plikarõibe – vii oma setuk lauta ja saa sõbraks.

Nii me seal Kati ja Kalju latsed olime. Aga plikad raiped kasvavad enne täis. Ja ega teda kõikse aeg kah jõua ära röövida. Ma lase iks neild röövli olla, pole ei ükski isane sääsk vereimeja. Ei mõist Anni tad Kim-Lu värki ja muudkui, miks ma talle tuupi ükskord ei tee. Ma ütli, et ma tee sulle... ja et harjutame kah koos aga ta'ga läks üheks püherdamiseks ja lõkerdamiseks kõik.

Eestpoolt hää
tagapoolt kari
Isa käsi
lööb armastusega

Eestpoolt hää
tagapoolt kuri
Isa käsi
lööb armastusega75

XIX lugu

Miks sa koguaeg tahad, et ma tolele ja tolele tuupi teeksin – Nad naeravad minu üle – Miks ? – Kadedad on, nautilus mul ja sa ja Üllele kõnelesin Kim-Lu'st kah – Miks? – Ta mu parim sõbrants – Mis to loeb? – Kas sul pole sõpra – Ma ei tea, Kalju ja Kati, sa ja Juhkam, Nakits, Kim-Lu ja Kuu ja Päike ja ta hirm haruline Pettai ja to tamme jurrak loo pääl ja noh Peep miskipärast mossitab nüüd, näed hulga on – Aga – Mis aga – Kõige paremat – Sa praegu oled – Olen või – No ikka ja sa võiksid ise neile tuupi anda või õigemini, las nad ise annavad – Kuidas-tee nii, et nad sind ründaks ja siis noh ründaja on loll ja siis sa suunad ta sinna kus haiget saab, nii kaua suunad, niikui ei taha enam loll olla. – Kas Kim-Lu õpetas – Ta ei õpeta midagi – Aga kuidas sa siis tead – Ta noh krõnksutab ja teeb ise, ma siis hakkas kah, ma ei tea kas see on õpetamine, ta ei krõnksuta kunagi kas on õieti või valesti, teinekord teen hoopis omamoodi, siis patsutab küll õlale.- Aga kui sa mu'ga mürad kas ma ka õpetan – Ikka – Kas ma olen sulle Kim-Lu või, sa püha taevas, 76

sa oled ikka imelik küll. No ja siis tuli ja tuli, üks kord kukkus kivi pääl ninaluu katki, ühtki niutsatust ei tuld ega pisarat, kui Kati luud paika sättis. Siis väsis lõpuks ära ja ma läksin ta juurde võtsin ümbert kinni ja ta nohises nii mõnusasti – Kas sa oled Kim-Lu peale kade või – Olen jah – sa siis kah sama targaks ja õpi kah oskama – Ma tahan, et sa mind armastaksid loll poiss – Siis kui väega väsind oli, aga muidu küünarnukiga ribikontidesse või küüntega üle näo ja ta tasakesti õppis igasugu nippe nende kraaklemiste aeg, nagu lats lolle sõnu. Aga ta pelgas ka, sest kui ta väega kiuslikuks läks, siis me läksime Juhkami ja Nakitsaga kondama. Ma küsisin Kim-Lu'lt mis ma pean tegema. Krõnksutas – Kannatlik olema – ise itsitas – tore ju nii, eks ju – Ja kui ma kondamast tagasi tulin, oli ta nii otsa lõppend ja alandlik, aga ma tõi talle alati miskit kaasa oksa või juurika või lille, siis lõi ta üleni särama. Latsekese, latsekese, silitas Kati meite päid. Sa veel päris poisike, aga Annil juba tite isu pääl – sositas Kati mo'le kõrva. Aga – nojah, kui neil löömaks läks, siis lõppes to alati, et kadusid taga tarre. Aga meil lõppes ta alati õhtul lõkkeplatsil.⁷⁷

Oh käiks me käsi käes kõik ilmamaa
ta veerel istuks ilma lõputa
meil ümber kasuks kibuvits
ei ligi pääseks ükski lits.

Aga siis ta hakkas Peebu ja Nautilusega ära kaduma. Mis asi see tüdrukute armastus küll on. Nad vabandavad selle kaudu oma lollusi õigeks. Kui ma teen lollisti ma küll ei püüa asja õigeks kõnelda, aga ma pole tüdruk kah.78

XX lugu

Miks sa kaugõppes käid – Kas ei tohi või – Sa ju alles poisikene, sa peaksid päris koolis käima, teised meil kõik töö kõrvalt – Mul on palju tegemist – Hm, ei õpid sa hästi, mitte paberi pärast, sa kohe ikka tead ja saad aru, teised üks nagu paberi pärast. Naljakas sell oled, mul sihuke esimest korda, üks sul seal päris koolis oli igav – Oli jah – Et pere elu sassis, siin sihuke põhjus toodud, vanemad sul ju on. Aga noh, õnneks sa pätt pole, kardad sa suuri poisse – Ei kardad, aga kole on nende hirmu näha, teevad lollusi ja kardavad pärast veel rohkem, aga mis ma eks. Te ise kah näete vast – Kas sul sõpru pole – On küll – Ei tea kohe mis teha. Millal su buss läheb – Neid läheb hulga, aga ma sõidan Juhkamiga – Kes see veel on – Hobune, me oleme nagu üks – Kus ta sul siis... – Järve veeres, Veera laudas – Nüüd talvel – Mul soe kasukas – No aga me saame sind päris kooli panna küll – Ei hakka ma igapäev – Ega ei peagi, käid nagu praegu. Aga mis see palju tegemist on kui saladus pole – Loen, aitan Kaljut ja Anni ja ... – Pruu või – Sõber ikka – Ah aa (Kim-Lu'st saime üle, uh) – siis ta 79

läks akna juurde ja seisis seal tükk aega – Kuule, aga kui tahad võid ka tulla, nad on küll juba keskkooli peal, mõni õhtu – oi kui teraselt ta mind rihtis – Mõni õhtu. Ja sa saad Luule poole oma Juhkami jätta. Tuled üle Hülgaste. Ma tean – Neljapäev sobib – Noh ma vaatan – Kas oma peret kah vaatamas käid – Õde käin, ta elab siin Kallaveres – Ah aa, ma tean ta meest, väga tore inimene, kah õpib himuga, sa võid nende pool ööd olla. – Ei saa, tal üks tuba ja titt ja ema, ma ju proovisin, olin siis päris koolis kah, jama või nii. Miks sa õpid? – Teistmoodi ei mõista ja et teada kust otsida, kui vaja, aga pähe jätta pole küll mõtet, kui see su põhi tegemine pole, aga kool tahab, et pähe jäetakse, ega otsita, ja üldse pead nagu valetama, mitte kõike ütleva nagu tõlkima, et aru saadaks, nii moodi naljakas jah. – Või nii, tule neljapäeval kindlasti. Oleme kokku leppinud. No jah, kas Anni võib ka tulla, tal on Nautilus. Peep kah. – Võivad tulla küll. – Ma siis ütlen Luulele, aga tal heinu pole, siis ta seletas natu aega, kus Luule elab, ei neil niikui fakultatiivained, aga nojah, et eks nad peavad kah tõlkima. Ja hakkas niimoodi kergelt ja helisedes naerma, aga siis pani käe suu ette ja 80

– Kuis hobused. Või Nautilus on allveelaev – Mära, ilus, aga eks märad olegi hinge poolest nagu allveelaevad. Aga me võtame kaeratorba üten. – Kus on silmad, suured, soojad, nukrad ja nagu sädemed sätendaksid kah põhjas. Upu või ära.

Eks mul oligi juba sihuke tunne, et tahaks kellegagi kohe kogu hingesügavuselt juttu puhuda ja seltsis olla, et ei peaks valima tollega nii, tollega na. Nende silmadega võis küll, nii nad ütlesid.

Kaljuga seltsis oli kah tore mööda küla ringi sõita ja asju ajada. Aga kurat kui väega täis jäid – no neil oli lõbu laialt, aga ma läksin ära küll Mära ta koju tarib. Mul hobuste kõrval lauda otsas tuba tehtud – ise tahtsin. Võisin tulla ja minna, peaasi, et tööd tehtud mis lubatud ja ega neid nii hulga poldki.

Ega ma neist silmadest enne ei ärganudki, õe pool olin kah justkui unes, kui Juhkam mul mütsi pääst ära rapsas ja Nakits lausa lõrises enne kui ära tundis, siis tuli limpsis mu näo üle ja käed kah ja heitis mu sülle mauh, kui ma seal selg vastu Jukami esijalgu istusin, see oli mulle mütsi kuigi pähe susanud – Poiss sa koju 81

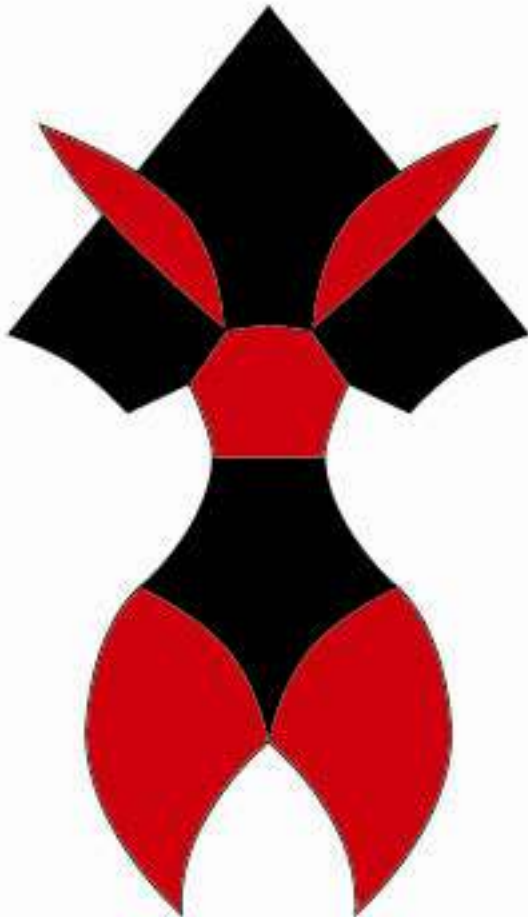
ei lähegi – Ah Veera veera veerotška, sa õitsed kirsioiena – Ära sa poisinakats, end tolle pärast nosu täistõmba – sättis mu ilusti kasukasse ja aitas mu Juhkami selga. Nii me siis kodu poole tiitsat tiitsat traavisime – mul silmad süüames.

Pärast hommikul Kalju tõsise näoga mind kaies – Sa nagu miski mongol kohe, sööd, situd ja magad hobese seljas ja Juhkam sul tark nagu Saalomon küüni värava lahti teind, nosis heinu ja su lademe pääle maha raputand, koer kaisus. Ma ju ärkasin voodis – Eks me Katiga viisime, Juhkam hirnus, janu oli. Me ei saand miskit aru, lõhnu kah polnud. Oi jah.

-Ei siin muud aita- ja olid mul kallal. Rõivad seljast ja lumehange. Anni oli kah kuskilt välja ilmunud ja nii me seal lumes paljalt tuiskasime. Selgeks lõi pää selleks korraks küll. Ja me Anniga kogemata kombel meheks ja naiseks saand. Ja siis me jõime Kaljuga end täis kui tatikad. Meie mõirgasime laulda, Kim-Lu mängis vilepilli ja Anni ja Kati tassisid süüa ja viina ja hommikuks oli hää jagu lund siledaks trambitud. Hommikul oli saun valmis.

Oi jah. Aga või naistesuu vakka seisab, hoopis Nakits oli kraapinud ukse taga ja ulgund, et 82

nad olid mõelnud kõiksugu hirmsaid asju. Siis nad olid Anni lausa kinni sidunud. Sest sel oli niikui nii õhtul silmad jõhrid pääs Nautilusega õue tormanud ja mulle järele taht sõita kui kuulis kus ma olen. Aga neljapäeval me läksime ikkagi Peep, Anni ja ma. Sest ma uskusin nende silmade kutsesse ja kaitsesse. Sest Kim-Lu krõnksutas edimest korda kirillitsas. Davai, davai molodets Ivanuška Ohvitserovits. Ja nikoid come on'i ja fucki. Mat tvaju, eropeiskaja kultura.

Vaikselt üminal
laulab ta suu
härleb palve veski vurinal
Et ilm oleks tasakaalus

Vaiksel üminal
laulab ta suu
tiirleb palve veski vurinal
Et ilm oleks tasakaalus

LOOD PÄRAST LUGUSID⁸⁶

I lugu

Tere – ja tõmbas lurinal tatti ninna tagasi. Võtse talümbert kinni ja sakuti.-Sa raibe,sul ju päris puhtaverereline,kas tal meite talve käes külm ei hakka. – Näe mul oma kasuka kõrval talle ka jalga sussid kui seisma peab ja ootama, kui talli või küüni pole – Sa kae – Lõi kapja, vist külmalõhe seie maani pole välja praavitand – Kuda said – Ah, esikabjad kui paadid, tolle lõhe toksin välja, aga iseloom on vastik – Siia sa ju tulid – Peaks Kaljuga kõnelema, kõike kardab – Kah heade inimeste käes old – Taheti eliiti teha, loll nikastas enda ja hobese, oli juba rebasefarmis, isa viis ühe vana setuka asemele ja kasti viina, no neil pohui – Liha on liha ... Tead pole Kaljut praegu vajagi, ta tuuril niikui nii. Annil ja Katil mõlemil punud ees – Sa raisk, sa pole veel kaheksandastki läbi juba tited taga – Noh Kalju rõõmust, et lõpuks ometi, ma no näh, aga papri ta arsti käest sai, lahtine tiisikus, et saatke kohe Krimmi, hoiam eerald toas, julge ei arstki tulla – Anni tiisikus või – Loll, see pärast Kalju pidu peab ja praalib, et ostis Breznevi käest Eesti rahvale leiva letile tagasi, et pooled laevatäied 87

ta poolt kinni makstud ja nii edasi – No kurat, teist sa miskit tolku, üteld kuradi Kim-Lu ja tõsel kuningriik, teete terve ilma tittesid täis ja... Ole nüüd vakka mees, ma helista Peetrile, et kast viina on Pulli laudas peidus ja ütle Katile, et päevas sinna paar putlit paneks ja oma lauta ka, loomadega siis sedapsi. Naised kõnnivad veel omal jalal. Mul kaks Dzomolungma magamiskotti. Nädala kaeratorbad, reisukott, kurat Tõnu peab kandjaks võtma mu Viiking on korras, sul veel kõht korralikult täis sööta, i poehali Kõrvemaale. Kui ta seal nädal mu Juhkami kõrval vastu peab on närvid korras – Tea kas nii äkki, ma... – Kuradi Gorjatsie jeesti poisid . Võtsin tal tutist kinni ja lükkasin kööki. Naised tegid oma tööd hästi, noh Anni kui Kuninganna ja Kati kui hää haldjas, ei saanud Peebu raiska kudagi tarest välja , noh härmarduma juba hakkas. Peebul kah nagu õigel mehel rivisadul – ikka üles alla, ei tal külm hakka, mitte nagu mu külifkaijaga. Toku ütelt poolt Juhkam tõselt poolt panid ta paari naksakuga paika. Ma ainult kaesin, et selgeks läheb, ega ma pold neis kottes magand ja metsani oma paarkümmend kilti, ma turak panin kah otse, saavad ju kole 88

märjaks, no Juhkamit ma tundse, to sikutab mu kas või hambid vahel kohale, aga... – Mis ta nimi on – Kellel – Tollel paadimehel – Ah hobesel, Dzalal ibn jne . Võtsin Juhkamil hoo maha, aga lumel ja liival tea kas ongi vahet, no paar kraadi vast.

Illos oli, hää et suve pole olnud, veebruari lõpp juba. To Nakits on üks väsimatu peni, ikka ees. Mauh, mauh lumme ja välja. Taga oleks ju kergem.

Miks sa enam Žanna manu ei tuld – Ah – Tukkuma jäid või – Te ajasite nii tarka juttu ja Annit oli kah valus vaadata. Ja mis imeloom ta Žanna on ja Indra, ma tundsin end nii mannetuna – Indra on koguaeg su järgi küsind – On või, miks – Sa olevat sihuke truu – Et loll või – Ei sulle saavat alati kindel olla – Et ikkagi juhmakas – No tule ja tõesta, et pole – Annile näe üritasin. Isa üritab ka ta emale, aga see joob ja tõmbab igauhega. Milleks ? Sul Kim-Lu ja Kalju ja... - luristas ja halises üsna aegu – ja Anni tuli ise ja sul pole näos ühtegi ta küüne jälge. Ta luristas edasi, sõimas kõike ja kirus ennast. Ma ulatasin talle plasku – Noh võta joo vett, tatipoju, noja ta siis pani 60 kraadist vee pähe. Ma krabasin rut89

tu plasku ja tagusin talle vastu selga kuni ta jälle inimese kombel hingata mõistis – Nüüd pane seda, see oli kange tšai. – Ei võta, nämmutas. Torkasin sõrme talle oimukohta – Kes sind siit enne kevadet leiab. Joo kuni elu armas ja põhjani – Noh tal läks ludinal. Oh seda olendite hinge vaeva – No kae taevasse nüüd mees, kae sinna põhjatusse ja kae toda sädelevat valget sära su jalge ees ja elu tukslemist su jalge vahel, rakmete naginat, hobeste puristamist, me oleme ju kõik see üks ja kui su oma ära nõrkeb, tõstame ta Juhkami selga ja kui me enam keegi ei jõua tuiskab Anni siia ja Žanna ja Indra. Sest hulga on sittasi naisi, aga on ka väega tõelisi. Aga nuta sõbra rinnal mees ja oma hobuse seljas nuta, aga ära naise ees nuta, ega palu, ära võta ka, vaid anna kui nad õiged on. Mina muudkui jahvatasin, ilmad, maad ja õngekonksud. Tema luristas ja huilgas 15-teiskuselt oma kadunud noorust, mille ma ja Kim-Lu talt ära röövinud olime, et ma kuradi vene ohvitseri poig ja vainlane. Siis panin iks hea liti ja siis tõse, ja siis ta – Misse, misse – ja siis võtse ta rõivist valla ja püherdi lumes ja hõõrus punaseks ja hobused said puhata ja siis panime veel ühed lahedad suutäied 90

plaskust ja hobestele juhhei. –Kõik 150 milj. po slovjanski kovarjassiet mordvjanõt huilates kannul. – Davai tšudski Adonis, sa vaata kuis säravad ja pilguvad, sa vaata kuis kõik sätendab ja mõts ongi siin samas, ah et Indra küsis mu järele, ta on ikka tark küll, ma kohe enne ei teadnudki, et säendesi tarku plikasi on, ise kuulitõukaja, aga kena ikka ja Žanna, issarist ja Jaan kui to miskit ütleb, siis kohe m.o.t.t. Ja to plika on tolle kajaka või mis raamatu tõlkinud, raamat igavene jama ja need Nõo omad ja eriti to ilus pliks säält ma ei teandki, et pääle matti võib kah inimeseks jääda. – Ta hakkas poeediks, sest mati jaoks ei jätkunud kujutlusvõimet – Nii või ja käidki tavalises koolis ega teagi, et su ümber on säendseid inimesi – Kes sa siis oled, sa ju näed neid – Anna mulle ka Kim-Lu'd laenuks – Hingelooma ei saa, te tahate kõrralikud ju olla ja võetaksegi hingeloom ära ja oma laulu elujõud, säh lutsi sakste vana – hirm on ju tõistmoodi olla, mul ju nii kui nii tatt ja.. – Juba Galenos ütles, et to on vaksiin ja ma söön nah kolle, vanaema õpetas ja pole ei külmetuse haigusi pōdend – Anni kah sööb, kus tal siis tiisikus – Ah to on Kalju jura, kus ta koolis säendse kõhuga. 91

Ta käib Žanna man ja annab eksamid ära – A kes to Žanna on – Kvannon kaastunde Emand, aga sünnilt kasaka plika Baikali kandist, vanaisa-ema tulid Suure Sotsialistliku eest koos Judenitšiga. Ungern olla ta vanaema võrgutanud – Kes to Ungern on – Jõuame, nii et tule hirmuta ja küll me su hingelooma ja oma laulu üles leiame – Ausalt või, no kus on kuused, ma siban kohe puid tooma – Pane üks Dzalalil sussid jalga ja hõõru kuivaks, ta üks siin külaline, näitame, et ega siia ainult lollide maa nah põle, küll jõuab ja ma kah olemas. Juhkam ja Toku poldki väega märjad, lasin kõhualuse rihmad lõdvemale ja patsutasin perse pääle, las jalutavad. Tegime üte suure alla juurikate vahele pesa ja kolm notti ulestikku müttama natu eemale tõse veel, loomi tarbeks ja väikse valusa tšai jaoks. Kuused ohkasid raskelt ja meie hingevaev muutus pisitil-lukeieks lepatriinuks, kes mõistis väega hästi koduteed ja kus on mure kodu üks säääl hinges kes targaks ja kaastundlikuks igatseb ja Žannad ära tunneb ja hingeloomast ja omalaulust puudust tundes nad taas endas leiab. 92

II lugu

No kus Kati kortsutas ja puuderdas tad ilusat emadusest säravat palet ja saatis Kaljuga ta Aruküllä. Või jah kuda seda ilma rumalust tuleb arvestada, aga muidu võib ta su'lle kõrri karata ja ribadeks rebida. Eks ta sealt rongiga üksi Tallinna ja bussiga. Mul kui meesterahval otsem ja lühem tee Juhkamiga, süamed Anniga üte tukse pääle häälestatud. Oi ma pole Annit nii raevuse ja tõsikindlana näinudki, no see tuleb kui taris otse eest ja lööb no õkvalt süamesse ja saab Hiina rahva silmis au sisse tõstetud, ei to teiste seljatagant ei õssita ja haledat kannatajat mäangi.

No esimene asi kui ta Žanna juurde jõudis oli peegli ette ja grimm näolt maha ja mede kaissu, olin nagu kah valmis. Aga to on vist iks ainult naiste asi surma külvata ja lahkunut teele saata. Tõmbusin vaikselt kõrvale. Žanna käes teda oma põhjatute silmadega, hoidis kuni vabinad vaibusid kuidas teil see naised küll käib. Et mõnikord vaatan oma tilli suure austusega. See sisse titt rinde alla ja noil tarkus tuleb mis kohin. Esimene asi mis ma kui tuppa läksin ja 93

Anni kõrvale diivanile potsatasin oli ta pehme ja valusate nukkidega pihk mis mu kämblasse puged. Sa raisk, kus nüüd ütlesin „kämblasse“ Ja me silmad olid kinni sillerdavas Žannas. Kes liikus väikeste sammudega toas, tõi potsikuid ja totsikuid ning süütas väikese piirituse põleti, ajas vee kihisema tegi kannu soojaks ja Jummal hoidku kus ühest lihtsast tee joomisest võib ei to on olemuses juba ja et me seda näeme

Õie lehtedest täitunud aed

veini joon

suigun unele õndsale

hommik äratab turtsatan

viimne leheke laugleb mu rinnale.

Kim-Lu krõnksutas selle kohe üles ja riputas Žanna toa seinale.

Oih tegi Anni. Oih tegi Žanna. Kõik läks sassi ja Kim-Lu hakkas vilepilli mängima. Ja Anni läks Žanna kõrvale ja istus ka kandadele. Žanna pani käed ta kõhule. Anni tukstas. Nad tõusid püsti ja läksid tahatuppa.

Kim-Lu krõnksutas – ja ta istus bodhipuu all ja tormi ning mühaga tulid Mara tütred ja ta ei 94

allunud nende ahvatlustele ta värises ja ta süda lõhkes ja siis tuli rahu, just siis tõi Žanna mulle tite kellel till võidukalt püsti.95

III lugu

Mai juba kätte jõudnud Ivanuška, nüüd pead varsti eksameid tegema hakkama ja keskkooli omad kah – Ringutas Žanna kogu omas naiselikus ilus ja kassilikus nõtkuses. – Kuule noh sa iks kogu mu elu määrama hakata tahad – Ise sa mind Kaastunde Emandaks õhkasid – Et sa mulle nüüd pudrupõlle kah ette seod – Loll me ei tea kunagi mis ette võib tulla, praegu olen ma selle ilusti plaani pand, säedene imelaps, käid veel paaril olümpiaadil ja imelaps ja astud TPI-sse – Siis longerda kuis tahad keegi ei hakka su hõlma, ole ilmalaps või avataara, praegu on igasugused mõjuvõimsad tädikeseid valmis iga su karvakese kate jala vahelt ära lugema – Mulle aitab Juhkamist, Nakitsast, Annist ja Sinust, Kaljust ja Katist küll. Peep raisk on kah inimeseks saand. Sa tee tast imelaps, vaat kuis nad Indra ja Jaaniga panevad. Vat seal pean ma talle küll konksu kintsu lööma, Dzalal vaeneke igavleb end lolliks. Ma kohe lasen nad meelega Juhkamiga koplis kokku, las saab sutsu klobida. Juhkam kah sihuke inteligendu ei hammusta aga kapjadega panevad mis jõuavad Peebu välja mõeldud poksikindad otsas. Ja

vot, ma teen hoopis oma tsirkuse, aga nad reod rahva ees ei esine. Üks kord proovisin no, et peaks nad komejanti Taneli pargi avamisel tegema, noh sa olid ka ju, nigu rahvas tuli, suurimad sõbrad, ei miskit jagelemist. Ja nüüd tahab Tallinna ratsabaasi Dzalali tagasi, ma kõnele, pole teda, rebased pistsid nahka, et to on Saddami kingitus Brežnevjovile. Ja nüüd aitüma su tädikestele, nüüd tassivad talle neiukeksi koju kätte, aga vaat et kindluse pidin talle küll ümber ehitama, mudu lähvad surmani üts Taara avita ja tõne Allah Akbar. Mis kurat ma säääl TPI,s pääle hakkän, plikasi jahtima või. No Teie olete Anniga nagu iks õed või kus ma tean kuis teil see värk käib. Või lase Anni imelapseks, no kogu hing tõrgub tolle valiku komejandi vastu nagu hobestelgi. Ma kae Kaljut, Katil juba tõne hakkamas, ta juba ilma viinatagi purjus. Kõik värgid lähevad kui iseenesest ja Anni kah siutsub teisest tillikandjast, mis kurat mul veel vaja. Peep, Jaan ja Indra lase ma toetan neid. Mida kurat ma pean sinna ilmamõllu ronima, et sa saaksid uhkeldada või. – No ja siis ta tuli nigu oocean, üleni. Kalpad möödusid nagu sekundid ja kui me jälle meelemõistusele tulime – Oi kuis sa mulle meeldid, säendene 97

selge alati ja samas järeleandmatu, eks ma taha uhkustada jah. Aga mis õigusega Kim-Lu ju su hingeloom ja kuis imeläbi te pole ilmrahva surve all tõne-tõisest lahti lasknud, sest teised mu lapsed noogutavad küll, ei räägi seepärast, et ei usu ja pelgavad naeruks saamist. Pole sa ju ei miski seks ega tulku lihtne sihuke jõmm, käed sitased ja haised ka nagu hobusetall või koerakuut. Aga ma vaatan neid teisi mehi nii haleda süamega. Mis on nad su ja Kalju kõrval – Nagu aganad tuules. Ainult Temüdžin on nagu õige – läks, tegi ja õppis kõik see aeg. Ja kui me kokku tuleme istud sa seal nukas, poetad mõne tobeda lause ja nagu kõik saavad suunale. Alguses sa ikka lasid ka nii et vahutas ja kõik olid lollide nägudega ja hirmu täis ainult Indra ei peljanud. Aga miks sa minusse ei purska, ah sitavares, ma tahan ka tittle saada – Anni oleks pand igavese lataka, aga Žanna suudles hellalt-hellalt – Pole ma miski Kaastunde Emand, tavaline baaba, aga saatus mul säendne. Kuidagi kogunete mu ümber ja mina pean teid kaitsma ja siis te pudenete laiali. Õpите elus hakkama saama ja käite üha harvem ja harvem ja mina vananen ja luitun – noh kullake Kvannon, ma seepärast ei lähegi akadeemikuks, 98

et sul alati koht oleks tulla ja luituda ma sind ei lase. Mis tittle, vaata kui hulga neid sul on, lähevad Peebud ja Jaanid, Indrad ja Ölmed, aga keegi peab ju aidata sul kanda inimeseks olemise vastutust. Tahavad olla prohvetid ja tulkud, aga tegelikult miskist alaväärsustundest upitavad end vaid ja õigustavad ebakindlusest ja juhmusest oma küsitavaid tegusid. Lepivad kokku mingeid kuradima reegleid ja otsivad kohe kuis neist omakasuliselt mööda hiilida. Ja või seda hirmu mis külvatakse ja segadust mida lõigatakse. Aga mul muutub Nakits metsas nähtamatuks ning Juhkam ja Dzalal kuuldamatuks. Muud loomad ei pelga, sest me laseme neid vabad olla, sest me ise oleme vabad ja hirmuta. Kõhe on vahel küll kui sa vaatad lõputuid vaimu ja võimu võitlusi ja inimhulkade halinat, kes läheb hirmust(ideest) tõse hirmu(idee) vastu – ja siis ta tuli jälle nagu sillerdav laguun, sest uhtus ja lahustas minust tõe kurbuse ja Anni peksis oma ematiigri julgusega tegutsema. Ja Kim-Lu mängis vilepilli ja krõnksutas kauniks mu luule uide.

Käe sirutan lumehelbele vastu kuni ta enam ei sula mu peos99

IV lugu

Ja kui ma seal metsas kännu pääl istun ja Juhkami nina müks või Nakitsa sikutus mu jälle nagu üheks tükiks teeb, imestan ma alati, kes oli to kes linnulaulu, meremüha või puie kohinat kuulas ja ei taha miskit $E=mc^2$ -tu lohutuseks välja mõelda ega A-pommi teistele kaela visata ja Anni ja Žanna on ka kuhugi väega silmapiiri taha ära lahustunud. Sest Nakits on juba mitu korda teine Nakits ja Juhkameidki old. Siis me Kim-Lu'ga leelotame. Õnnelikud või kurvad või sihuke elu oli või. Unistus oli või. Et kas oma laulu ja hingeloomaga on kergem elada või. Ei tea. Aga tahendam oli küll. Ja ei taht nagu igasuguse psühholoogilise jura pääle paberit raisata. Kõik see elu on oma kätetöö. Kõik otsused enda tehtud. Et himudest kirgedest valla või. Tea, arvata et panen praegast kell kuus hommikul pitsi viina ja topin suitsu ja võtaks Anni-Žanna kaissu, vähemaga ei lepiks. Aga ajalehti ja ajakirju ei loe ja telekat, noh ani harva. Ivanuškal lihtsalt oli õnne, et tal hingeloom päält 5-ndat 6-ndat eluaastat ja oma laul alles jäid ja oskas neid hinnata ja alal hoida ja päält 12.a elu suunad paika sai. Ülejäänud 100

peavad kõik romaanes kirjutatud jamad läbi elama ja kui tarkust ja sitkust jagub oma laulu kaudu jälle hingelooma üles leidma. Aint tahedam on.

Kes ainult kujus näevad meid
kes ainult sõnu kuulavad
need keskid-kuskil hulbivad
ja iial end ei kohta nad
kõik meie dharmas ilmume
ja dharmas kehad juhid on
kuid dharmas vahetegemist
ei ole ega olla saa.

Ma sii Teemantsuutra värsse kõvasti ugrimugristand. Ja kõik meie põle mitte aint humanoidid vaid kivid ja kännud kah ja dharmas vast oleks loomulaad.

Noh sai üks Korea munk tääduse, et Hiinas olla ilmatu vägev taolaste klooster ja asus sinna poole teele. Olid väega rahutud ajad ja teel olles sattus ta igasugustesse raskustesse ja vaevalt elusana jõudis ta lõpuks kohale.

Turgutati ta siis üles ja eest seisjad võtsid ta vastu, et mis mehel nagu öelda.101

Istusid sääl väikese laua taga kolm tukunuiat ja lüristasid teed juua. Talle kah muidugi valati. Keegi ei ühtki sõna. Hakkas nihelema ega pidanud vastu ja alustas pajatamist. Kuda ikka naissõdalased tast üle käisid ja meessõdalased tast üle käisid ja talupojad pekka andsid ja koerad teda puretasid. No jah kõik ikka pikalt ja piltlikult.

Tukunuiad lüristasid üks teed juua. No siis ta tõusis püsti ja tegi terve teatri kuis ta'ga juhtunud oli ja lisas veel, et õppimise vägi ta püsti hoidis ja kohale tõi.

Järsku ühel tukunuial vajus suu naeruseks, tõsel ja kolmandal kah ja kus hakkasid peoga reisi patsutades naerma ja huilgama: „Korea, Korea.“

Korealane potsatas perseli, silmad jõllis. Aga mungaks ta võeti. Hulga aastaid käis komejantidega külades kloostrile annetusi kogumas.

Igaüks oma loomulaadi kohaselt.

(+ ja – on lihtsalt olema ja toimivad. i poehali kommentaaride kommentaari de kommentaarid)+